Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 4. oktobra 2024*

„Predhodno odločanje – Notranji trg – Konkurenca – Pravilnik, ki ga je uvedla mednarodna športna zveza in ki ga izvaja v sodelovanju s svojimi člani – Poklicni nogomet – Subjekti zasebnega prava, ki imajo pooblastila za regulacijo, nadzor in sankcioniranje – Pravilnik o statusu in prestopih igralcev – Pravila o sklepanju pogodb o zaposlitvi med klubi in igralci – Predčasna prekinitev pogodbe o zaposlitvi s strani igralca – Odškodnina, naložena igralcu – Solidarna in skupna odgovornost novega kluba – Sankcije – Prepoved izdaje mednarodnega prestopnega certifikata igralca in prepoved registracije v času trajanja spora v zvezi s predčasno prekinitvijo pogodbe o zaposlitvi – Prepoved registracije drugih igralcev – Člen 45 PDEU – Ovira za prosto gibanje delavcev – Utemeljitev – Člen 101 PDEU – Sklep podjetniškega združenja, katerega namen je preprečevanje ali omejevanje konkurence – Trg dela – Zaposlovanje igralcev s strani klubov – Trg medklubskih nogometnih tekmovanj – Sodelovanje klubov in igralcev na športnih tekmovanjih – Omejevanje konkurence zaradi cilja – Izjema“

V zadevi C-650/22,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo cour d’appel de Mons (višje sodišče v Monsu, Belgija) z odločbo z dne 19. septembra 2022, ki je na Sodišče prispela 17. oktobra 2022, v postopku

Fédération internationale de football association (FIFA)

proti

BZ,

ob udeležbi

Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA),

Sporting du Pays de Charleroi SA,

Fédération internationale des footballeurs professionnels,

Fédération internationale des footballeurs professionnels – Division Europe,

Union nationale des footballeurs professionnels (UNFP),

* Jezik postopka: francoščina.

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi A. Prechal, predsednica senata, F. Biltgen, N. Wahl, J. Passer (poročevalec), sodniki, in M. L. Arastey Sahún, sodnica,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodni tajnik: C. Di Bella, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 18. januarja 2024,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Fédération internationale de football association (FIFA) A. Laes, avocat, in D. Van Liedekerke, advocaat,

– za BZ J-E. Barthélemy, J.-L. Dupont, P. Henry, M. Hissel in F. Stockart, avocats,

– za Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA) N. Cariat, E. Matthys in A. Stévenart, avocats,

– za Fédération internationale des footballeurs professionnels C. De Preter in P. Paepe, avocats,

– za Fédération internationale des footballeurs professionnels – Division Europe J-E. Barthélemy, C. De Preter in P. Paepe, avocats,

– za Union nationale des footballeurs professionnels (UNFP) C. De Preter, P. Paepe in R. Palao, avocats,

– za grško vlado K. Boskovits in C. Kokkosi, agenta,

– za francosko vlado R. Bénard in V. Depenne, agenta,

– za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj z D. Del Gaizo in S. L. Vitale, avvocati dello Stato,

– za madžarsko vlado M. Z. Fehér, E. Gyarmati in K. Szíjjártó, agenti,

– za Evropsko komisijo S. Baches Opi, T. Baumé, B.-R. Killmann in G. Meessen, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 30. aprila 2024

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 45 in 101 PDEU.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Fédération internationale de football association (Mednarodno združenje nogometnih zvez, FIFA) in BZ v zvezi z njegovim zahtevkom za odškodnino za škodo, ki naj bi jo utrpel zaradi krivdnega ravnanja FIFE in Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA).

I. Pravni okvir

A. Statut FIFE

3 FIFA je združenje zasebnega prava s sedežem v Švici. V skladu s členom 2 njenega statuta v izdaji iz septembra 2020 so njeni cilji med drugim „oblikovati pravila in določbe, ki urejajo nogomet in z njim povezana vprašanja, ter zagotavljati njihovo upoštevanje“ in „nadzirati vse zvrsti nogometa s sprejetjem ustreznih ukrepov za preprečevanje kršitev Statuta, pravilnikov in sklepov FIFE ter pravil igre“.

4 V skladu s členoma 11 in 14 Statuta FIFE lahko vsaka „zveza, ki je odgovorna za organizacijo in nadziranje nogometa“ v dani državi, postane članica FIFE, če je, med drugim, že članica ene od šestih celinskih konfederacij, ki jih priznava FIFA in na katere se nanaša člen 22 tega statuta ter ena od katerih je Union des associations européennes de football (Združenje evropskih nogometnih zvez, UEFA), in če se prej zaveže, da bo ravnala v skladu s Statutom, pravilniki, navodili in sklepi FIFE ter statutom, pravilniki, navodili in sklepi celinske konfederacije, ki ji ta zveza že pripada. V praksi je v FIFO trenutno včlanjenih več kot 200 nacionalnih nogometnih zvez. V tej vlogi morajo te v skladu s členoma 14 in 15 Statuta FIFE med drugim zagotoviti, da njihovi lastni člani ali vključeni subjekti upoštevajo Statut, pravilnike, navodila in sklepe FIFE ter da v skladu s temi ravnajo tudi vsi akterji nogometa, zlasti profesionalne lige, klubi in igralci.

5 Ena od članic FIFE in UEFE je združenje URBSFA s sedežem v Belgiji, katerega namen je med drugim zagotoviti organizacijo in spodbujanje nogometa v tej državi članici. V skladu s svojim statutom se to združenje zavezuje, da bo spoštovalo statute, pravilnike in sklepe FIFE in UEFE ter da jih bodo njegovi člani spoštovali „ob upoštevanju splošnih pravnih načel, določb javnega reda ter obvezne nacionalne in regionalne zakonodaje in zakonodaje Skupnosti na tem področju“.

B. Pravilnik FIFE o statusu in prestopih igralcev

6 FIFA je 22. marca 2014 sprejela pravilnik o statusu in prestopih igralcev, naslovljen „Regulations on the Status and Transfer of Players“ (v nadaljevanju: RSTP), ki je začel veljati 1. avgusta istega leta in ki je nadomestil prejšnji pravilnik z istim predmetom.

7 V uvodnem delu RSTP, naslovljenem „Opredelitve pojmov“, je določeno:

„Za razlago tega pravilnika so uporabljene naslednje opredelitve pojmov:

1. Nekdanje združenje: združenje, v katero je vključen nekdanji klub.

2. Nekdanji klub: klub, ki ga igralec zapušča.

3. Novo združenje: združenje, v katero je vključen novi klub.

4. Novi klub: klub, ki se mu igralec pridružuje.

[…]

6. Organizirani nogomet: nogomet, ki je organiziran pod okriljem FIFE, konfederacij in združenj ali pa ga te pooblastijo.

7. Zaščitno obdobje: obdobje treh polnih sezon ali treh let – kar nastopi prej – po začetku veljavnosti pogodbe, če je bila zadevna pogodba sklenjena pred dopolnjenim 28. letom starosti poklicnega igralca, ali obdobje dveh polnih sezon ali dveh let – kar nastopi prej – po začetku veljavnosti pogodbe, če je bila zadevna pogodba sklenjena po dopolnjenem 28. letu poklicnega igralca.

[…]

9. Sezona: obdobje, ki se začne s prvo uradno tekmo državnega prvenstva in konča z zadnjo uradno tekmo državnega prvenstva.

[…]“

8 Člen 1 RSTP, naslovljen „Področje uporabe“, v odstavku 1 določa:

„Ta pravilnik določa splošna in zavezujoča pravila glede statusa igralcev in njihove kvalifikacije za sodelovanje v organiziranem nogometu ter njihovih prestopov med klubi, ki pripadajo različnim združenjem.“

9 Člen 2 RSTP, naslovljen „Status igralca: amaterski igralci in poklicni igralci“, določa:

„1. Igralci, ki sodelujejo v organiziranem nogometu, so bodisi amaterski bodisi poklicni igralci.

2. Za poklicnega igralca se šteje vsak igralec, ki ima sklenjeno pisno pogodbo s klubom in ki za svojo nogometno dejavnost prejema plačilo, višje od zneska dejanskih stroškov, ki jih ima. Vsi drugi igralci se štejejo za amaterske igralce.“

10 Člen 5 RSTP, naslovljen „Registracija“, v odstavku 1 določa:

„Igralec mora biti registriran pri enem od združenj, da lahko igra za klub, bodisi kot poklicni bodisi kot amaterski igralec, v skladu z določbami člena 2. V organiziranem nogometu lahko sodelujejo le kvalificirani igralci. Registracija igralca pomeni njegovo soglasje, da bo spoštoval statute in pravilnike FIFE, konfederacij in združenj.“

11 Člen 6 RSTP, naslovljen „Obdobji registracije“, v odstavku 1, prvi stavek, določa, da se „[i]gralec lahko registrira le v enem od dveh letnih obdobij registracije, ki ju v ta namen določi zadevno združenje“.

12 Poleg tega RSTP vsebuje zlasti pravila v zvezi s pogodbami o zaposlitvi, sklenjenimi med igralcem in klubom, ter pravila o prestopih igralcev.

1. Pravila v zvezi s pogodbami o zaposlitvi

13 Člen 13 RSTP, naslovljen „Spoštovanje pogodb“, določa:

„Pogodba med poklicnim igralcem in klubom se lahko prekine le ob izteku ali sporazumno.“

14 Člen 14 RSTP, naslovljen „Prekinitev pogodbe iz utemeljenega razloga“, določa:

„Kadar obstaja utemeljen razlog, lahko pogodbo prekine katera koli stranka, ne da bi to povzročilo kakršne koli posledice (niti plačila odškodnine niti športnih sankcij).“

15 Člen 16 RSTP, naslovljen „Prepoved odpovedi pogodbe med sezono“, določa:

„Pogodbe ni mogoče enostransko odpovedati med sezono.“

16 Člen 17 RSTP, naslovljen „Posledice prekinitve pogodbe brez utemeljenega razloga“, določa:

„Če je pogodba odpovedana brez utemeljenega razloga, se uporabljajo te določbe:

1. V vseh primerih mora stranka, ki je prekinila pogodbo, plačati odškodnino. Ob pridržku določb člena 20 in Priloge 4 v zvezi z odškodnino za usposabljanje ter ob neobstoju pogodbenih določil v zvezi s tem se odškodnina za prekinitev pogodbe izračuna ob upoštevanju prava, ki velja v zadevni državi, posebnosti športa in kakršnega koli drugega objektivnega merila. Ta merila zajemajo zlasti zneske plačil in druge bonitete, ki so za igralca dogovorjeni v obstoječi pogodbi in/ali novi pogodbi, preostali čas veljavnosti obstoječe pogodbe, in sicer do največ pet let, nastale stroške ali izplačane zneske nekdanjega kluba (amortizirano glede na trajanje pogodbe) ter vprašanje, ali je do prekinitve pogodbe prišlo med zaščitnim obdobjem.

2. Pravica do take odškodnine se ne more prenesti na tretjo osebo. Če mora odškodnino plačati poklicni igralec, sta poklicni igralec in njegov novi klub solidarno in skupno odgovorna za njeno plačilo. Znesek se lahko določi s pogodbo ali s sporazumom med strankama.

[…]

4. Poleg obveznosti plačila odškodnine se klubu, ki je prekinil pogodbo, ali klubu, ki je igralca napeljeval k prekinitvi pogodbe v času zaščitnega obdobja, naložijo športne sankcije. Če ni dokazano drugače, se šteje, da je klub, ki sklene pogodbo s poklicnim igralcem, ki je brez utemeljenega razloga prekinil nekdanjo pogodbo, tega igralca napeljeval k prekinitvi pogodbe. Ta klub je kaznovan s prepovedjo registracije novih igralcev na nacionalni ali mednarodni ravni za dve celi zaporedni obdobji registracije. Nove igralce na nacionalni ali mednarodni ravni lahko registrira šele od naslednjega obdobja registracije po tem, ko je bila zadevna športna sankcija v celoti odslužena. Zlasti ni mogoče za registracijo igralcev pred tem obdobjem uporabiti niti izjeme niti začasnih ukrepov iz […] tega pravilnika.“

17 Člen 22 RSTP, naslovljen „Pristojnost FIFE“, določa:

„Brez poseganja v pravico katerega koli igralca ali kluba, da pri civilnem sodišču zahteva odškodnino za delovnopravne spore, se pristojnost FIFE razširi na:

(a) spore med klubi in igralci v zvezi z ohranjanjem pogodbene stabilnosti (členi 13–18), če je bil vložen zahtevek za [mednarodni prestopni certifikat (MPC)] in če stranka v zvezi s tem zahtevkom za MPC vloži pritožbo, zlasti v zvezi z izdajo certifikata, športnimi sankcijami ali odškodnino zaradi kršitve pogodbe;

[…].“

18 Člen 24 RSTP, naslovljen „Senat za reševanje sporov“, v odstavku 1 določa:

„Senat za reševanje sporov (DRC) je pristojen za odločanje o vseh sporih iz [člena 22(a), (b) in (e)], razen v sporih v zvezi z izdajo MPC.“

2. Prestopna pravila

19 Člen 9 RSTP, naslovljen „Mednarodni prestopni certifikat“, v odstavku 1 določa:

„Igralec, ki je registriran pri enem od združenj, ne more biti registriran pri drugem združenju, če to ni prejelo [MPC], ki ga je pripravilo nekdanje združenje. MPC se izda brez postavljanja pogojev, brezplačno in brez časovnih omejitev. Kakršna koli nasprotna določba je nična. Združenje, ki izda MPC, mora njegovo kopijo predložiti FIFI. Upravni postopek izdaje MPC je določen v členu 8 Priloge 3 […] k temu pravilniku.“

20 Priloga 3 k RSTP, naslovljena „Sistem ureditve prestopov“, med drugim vsebuje člen 8, ki se nanaša na „Upravni postopek za prestope poklicnih igralcev med združenji“, ki določa:

„8.1 Načela

1. Poklicni igralec, ki je registriran v klubu, ki je član enega od združenj, se lahko registrira v klubu, ki je član drugega združenja, šele potem, ko je nekdanje združenje izdalo MPC, novo združenje potrdilo njegov prejem. […]

[…]

8.2 Sprejetje MPC za poklicnega igralca

[…]

3. Po prejemu zahtevka za MPC mora nekdanje združenje od nekdanjega kluba in poklicnega igralca zahtevati, da navedeta, ali je pogodba potekla, ali je bila sporazumno predčasno prekinjena ali pa sta stranki v pogodbenem sporu.

4. Nekdanje združenje mora v sedmih dneh od datuma zahtevka za MPC […]:

(a) izdati MPC v korist novega združenja in zabeležiti datum izpisa igralca; ali

(b) zavrniti zahtevek za MPC in navesti […] razlog za zavrnitev, ki je lahko bodisi to, da se pogodba med nekdanjim klubom in poklicnim igralcem še ni prenehala, bodisi to, da ni bilo vzajemnega dogovora o predčasnem prenehanju pogodbe.

[…]

7. Nekdanje združenje MPC ne izda, če sta nekdanji klub in poklicni igralec v pogodbenem sporu zaradi okoliščin, določenih v [členu] 8.2, [odstavek] 4b, te priloge. V tem primeru lahko FIFA na zahtevo novega združenja v primeru izjemnih okoliščin sprejme začasne ukrepe. […] Poklicni igralec, nekdanji klub in/ali novi klub lahko vložijo tožbo pri FIFI v skladu s [členom] 22. FIFA nato v šestdesetih dneh odloči o sprejetju MPC in morebitnih športnih sankcijah. V vsakem primeru je treba odločitev o športnih sankcijah sprejeti pred izdajo MPC. Izdaja MPC ne vpliva na pravico do odškodnine zaradi kršitve pogodbe."

II. Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

21 BZ je nekdanji poklicni nogometaš s prebivališčem v Parizu (Francija).

22 20. avgusta 2013 je sklenil štiriletno pogodbo o zaposlitvi s klubom Futbolny Klub Lokomotiv, znan tudi kot Lokomotiv Moskva, ki je profesionalni nogometni klub s sedežem v Rusiji.

23 Klub Lokomotiv Moskva je 22. avgusta 2014 to pogodbo prekinil iz razlogov, ki so bili po njegovem mnenju povezani z ravnanjem BZ. 15. septembra 2014 je ta klub na podlagi člena 22(a) in člena 24 RSTP pri DRC vložil tožbo, s katero je predlagal, da se BZ naloži plačilo odškodnine v višini 20 milijonov, pri čemer mu je očital „prekinitev pogodbe brez utemeljenega razloga" v smislu člena 17 RSTP. BZ je nato pri DRC vložil nasprotno tožbo, s katero je predlagal, naj se klubu Lokomotiv Moskva naloži plačilo neizplačane plače in odškodnine v višini plačil, ki bi mu pripadali na podlagi navedene pogodbe, če bi se ta iztekla do konca.

24 BZ navaja, da je pozneje začel iskati nov profesionalni nogometni klub, ki bi ga lahko zaposlil. Navaja, da je bilo to iskanje težavno zaradi tveganja, da bi bil klub, ki bi ga zaposlil, solidarno in skupno odgovoren skupaj z njim za plačilo odškodnine, za katero bi se ugotovilo, da jo mora plačati klubu Lokomotiv Moskva v skladu s členom 17 RSTP.

25 Sporting du Pays de Charleroi, profesionalni nogometni klub s sedežem v Belgiji, je z dopisom z dne 19. februarja 2015 ponudil zaposlitev BZ, pri čemer je določil, da je ta zaposlitev odvisna od dveh kumulativnih odložnih pogojev, in sicer, prvič, da je BZ registriran in redno kvalificiran v prvo ekipo tega kluba, da bi lahko sodeloval na vseh tekmovanjih, ki jih organizirajo FIFA, UEFA in URBSFA, za katera je izbran, in drugič, da navedeni klub pridobi pisno in brezpogojno potrditev, da ne more solidarno in skupno odgovarjati za plačilo nobene odškodnine, ki bi jo BZ morda moral plačati klubu Lokomotiv Moskva.

26 BZ je z dopisom z dne 20. februarja 2015 zaprosil FIFO in URBSFA za potrditev, prvič, da bi bil lahko registriran in redno kvalificiran za igranje v prvi ekipi kluba Sporting du Pays de Charleroi, in drugič, da se zoper ta klub ne bi uporabljal člen 17 RSTP. FIFA je odgovorila, da je za uporabo RSTP pristojen izključno pristojni organ za odločanje. URBSFA pa je odgovorila, da v skladu s pravili FIFE registracija BZ ni mogoča, dokler klub Lokomotiv Moskva ne izda MPC.

27 DRC je z odločbo z dne 18. maja 2015, prvič, delno ugodil zahtevi kluba Lokomotiv Moskva in BZ naložil plačilo odškodnine v višini 10,5 milijona EUR. Drugič, zavrnil je nasprotno tožbo BZ. Tretjič, odločil je, da se člen 17.2 RSTP za BZ v prihodnje ne bo uporabljal.

28 Po pritožbi BZ je Športno arbitražno sodišče (v nadaljevanju: CAS), organ s sedežem v Lozani (Švica), to odločbo 27. maja 2016 potrdilo.

29 BZ se je 24. julija 2015 zaposlil pri drugem profesionalnem nogometnem klubu s sedežem v Franciji.

30 BZ je 9. decembra 2015 začel postopek pri tribunal de commerce du Hainaut (division de Charleroi) (gospodarsko sodišče v Hainautu, oddelek v Charleroiju, Belgija), v katerem je predlagal, naj se FIFI in URBSFA naloži plačilo odškodnine v višini 6 milijonov EUR za povračilo škode, ki naj bi jo utrpel zaradi krivdnega ravnanja teh dveh združenj.

31 To sodišče se je s sodbo z dne 19. januarja 2017 izreklo za pristojno za odločanje o zahtevi BZ in ugotovilo, da je njegova zahteva načeloma utemeljena. FIFI in URBSFA je naložilo solidarno plačilo začasnega zneska BZ, medtem ko je preostali del zadeve vrnilo v odločanje, da bi stranki lahko rešili vprašanje določitve zneska za škodo, ki jo je BZ v Belgiji utrpel zaradi nepravilnega ravnanja teh dveh združenj.

32 FIFA je zoper to sodbo vložila pritožbo pri cour d'appel de Mons (višje sodišče v Monsu, Belgija), ki je predložitveno sodišče. V bistvu temu sodišču v prvi vrsti predlaga, naj ugotovi, da ni pristojno za obravnavo zahteve BZ, ker ta spada v izključno pristojnost CAS ali vsaj, da zahteva ne spada v mednarodno pristojnost belgijskih sodišč. Podredno, FIFA predlaga predložitvenemu sodišču, naj ugotovi, da ta zahteva ni dopustna ali, če to ni mogoče, da ni utemeljena.

33 URBSFA, ki je v postopku intervenient, je predstavilo podobne predloge.

34 Sporting du Pays de Charleroi, ki je pri predložitvenem sodišču vložil vlogo za prostovoljno intervencijo, podpira predloge FIFE in URBSFA.

35 BZ, ki je vložil nasprotno pritožbo, v bistvu predlaga, naj predložitveno sodišče, prvič, ugotovi, da člen 17 RSTP, člen 9(1) tega pravilnika in člen 8.2.7 Priloge 3 k temu pravilniku kršijo člena 45 in 101 PDEU, in drugič, naloži FIFI in URBSFA solidarno plačilo odškodnine za škodo, ki jo je utrpel zaradi obstoja in izvajanja teh pravil.

36 Cour d'appel de Mons (višje sodišče v Monsu) je v predložitveni odločbi, potem ko je odločilo, da sta pritožba FIFE in vloga kluba Sporting du Pays de Charleroi za prostovoljno intervencijo dopustni, prvič, menilo, da se je Tribunal de commerce du Hainaut (division de Charleroi) (gospodarsko sodišče v Hainautu, oddelek v Charleroiju) upravičeno izreklo za pristojno za odločanje o zahtevi BZ v delu, v katerem se nanaša na odškodnino za škodo, ki jo je utrpel v Belgiji.

37 V zvezi s tem predložitveno sodišče najprej meni, da te zahteve ni mogoče šteti za izključno pristojnost CAS na podlagi arbitražnega sporazuma, ki izpolnjuje pogoje veljavnosti, zahtevane v belgijskem pravu, glede na splošne, neselektivne in nenatančne določbe statutov FIFA, na katere se to združenje sklicuje pri ugotavljanju obstoja takega sporazuma v obravnavanem primeru.

38 Dalje, predložitveno sodišče meni, da je navedena zahteva spadala v mednarodno pristojnost prvostopenjskega sodišča, ker se je nanašala tako na URBSFA kot na FIFO. V primeru URBSFA naj bi bila ta pristojnost dokazana, ker ima to združenje sedež v Belgiji, BZ pa se sklicuje na obstoj škode, ki je nastala v Charleroiju, kjer – čeprav mu je klub Sporting du Pays de Charleroi ponudil zaposlitev – ni mogel opravljati svoje dejavnosti poklicnega nogometaša. Taka pristojnost naj bi bila dokazana tudi v zvezi s FIFO, čeprav ima to združenje sedež v Švici, saj BZ uveljavlja njegovo deliktno ali kvazideliktno odgovornost na podlagi tega, da je škodni dogodek, na katerega se sklicuje, nastal v Charleroiju (Belgija) in da obstaja posebej tesna povezava med sporom med strankama v zvezi s tem in navedenim sodiščem. Ob tem naj bi bila zaradi odločitve BZ, da tožbo vloži pri Tribunal de commerce du Hainaut (division de Charleroi) (gospodarsko sodišče v Hainautu, oddelek v Charleroiju), pristojnost tega sodišča omejena na škodo, ki naj bi jo zadevna stranka utrpela v Belgiji.

39 Nazadnje, predložitveno sodišče meni, da se FIFA in URBSFA neutemeljeno sklicujeta na obstoj „prevare v zvezi s pristojnostjo“, ki se nanaša na okoliščino, da naj bi BZ umetno ustvaril spor v Belgiji, ko je z goljufivim ravnanjem pridobil fiktivno ponudbo za zaposlitev pri klubu Sporting du Pays de Charleroi. V zvezi s tem meni, da je dokazano, prvič, da je BZ sprejel ukrepe za iskanje zaposlitve pri različnih klubih s sedeži v različnih državah članicah Unije, ki so po poročanju medijev izrazili zanimanje zanj, drugič, da je klub Sporting du Pays de Charleroi enostransko prevzel pobudo, da mu ponudi zaposlitev, tretjič, da je BZ takoj ravnal s potrebno skrbnostjo, da bi se prepričal o spoštovanju odložnih pogojev iz ponudbe, in četrtič, da ni bilo nerazumno, da bi poskušal ugoditi pogojem iz ponudbe, ki je bila edina, ki jo je imel na voljo, da bi lahko nadaljeval svojo poklicno pot kljub sporu s klubom Lokomotiv Moskva in da bi omejil škodo, ki je nastala zaradi večmesečne prekinitve njegove gospodarske dejavnosti.

40 Drugič, cour d’appel de Mons (višje sodišče v Monsu) meni, da je bila zahteva BZ dopustna, saj je imel BZ zadostni pravni interes za vložitev tožbe kot imetnik subjektivne pravice, ki meni, da je utrpel škodo zaradi krivdnega ravnanja FIFE in URBSFA.

41 Tretjič in zadnjič, predložitveno sodišče navaja, da je treba v sporu o glavni stvari odgovoriti na vprašanje, ali je vzrok za škodo, za katero BZ meni, da jo je utrpel, ker v sezoni 2014/2015 ni mogel opravljati dejavnosti poklicnega nogometaša, krivdno ravnanje FIFE in URBSFA, saj naj bi združenji zoper njega uporabljali pravila, ki kršijo člena 45 in 101 PDEU, in sicer člen 17 RSTP, člen 9(1) tega pravilnika in člen 8.2.7 Priloge 3 k navedenemu pravilniku.

42 V zvezi s tem Sodišče na eni strani navaja, da je treba po mnenju BZ glede na sodbo z dne 15. decembra 1995, Bosman (C-415/93, EU:C:1995:463), šteti, da ta pravila ovirajo tako prosto gibanje delavcev kot tudi konkurenco. Pravilo iz člena 17.2 RSTP, v skladu s katerim je vsak nov profesionalni nogometni klub, ki zaposli igralca po odpovedi pogodbe o zaposlitvi brez utemeljenega razloga, solidarno in skupno odgovoren za plačilo morebitne odškodnine, ki bi jo moral igralec plačati svojemu nekdanjemu klubu, naj bi namreč oviralo zaposlovanje igralcev v škodo tako igralcev samih kot klubov, ki jih nameravajo zaposliti, zlasti zato, ker znesek te odškodnine, ki jo je treba naknadno določiti glede na merila iz člena 17.1 RSTP, ni splošno znan v trenutku, ko morajo zadevne osebe skleniti pogodbo o zaposlitvi. Poleg tega naj bi bila ta ovira okrepljena s pravili iz člena 17.4 tega pravilnika, ki določa, da se domneva, da je novi klub spodbudil igralca k prekinitvi pogodbe o zaposlitvi z njegovim nekdanjim klubom, in v nekaterih primerih novemu klubu nalaga športno sankcijo. Prav tako naj bi pravila iz člena 9(1) RSTP in člena 8.2.7 Priloge 3 k temu pravilniku navedeno oviro okrepila s tem, da nacionalnemu

nogometnemu združenju, h kateremu spada nekdanji klub, prepovedujejo, da bi igralcu izdajala MPC, če med tem nekdanjim klubom in tem igralcem obstaja spor, ki izhaja iz predčasne odpovedi pogodbe o zaposlitvi brez vzajemnega dogovora.

43 Drugič, predložitveno sodišče ugotavlja, da bi bilo treba po mnenju FIFE in URBSFA različna pravila iz postopka v glavni stvari na splošno razumeti ob upoštevanju posebnosti športa, priznanih s Pogodbo DEU. Natančneje, po mnenju teh združenj so ta pravila, tudi če bi ovirala prosto gibanje delavcev ali konkurenco, upravičena glede na legitimne cilje, ki so predvsem ohranjanje pogodbene stabilnosti in stabilnosti ekip ter na splošno ohranjanje integritete, regularnosti in pravilnega poteka športnih tekmovanj.

44 Predložitveno sodišče pa v bistvu meni, da ni mogoče izključiti, da različna pravila, obravnavana v postopku v glavni stvari, zlasti če se obravnavajo skupaj, ovirajo prosto gibanje delavcev in konkurenco. Navedlo je tudi, da meni, da v tem primeru obstaja utemeljen sum, da bi obstoj in izvajanje teh pravil lahko ovirala zaposlitev BZ v novem profesionalnem nogometnem klubu po prenehanju njegove pogodbe o zaposlitvi v okviru kluba Lokomotiv Moskva. Ta pravila naj bi namreč oteževala takšno zaposlitev, kar naj bi dokazovali zlasti odložni pogoji, ki jih je klub Sporting du Pays de Charleroi določil v ponudbi za zaposlitev, ki jo je poslal BZ.

45 V teh okoliščinah je cour d'appel de Mons (višje sodišče v Monsu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člena 45 in 101 PDEU razlagati tako, da prepovedujeta:

– načelo solidarnosti igralca in kluba, ki želi skleniti pogodbo z njim, pri plačilu odškodnine, ki jo je treba plačati klubu, s katerim je bila pogodba brez utemeljenega razloga prekinjena, kot je določeno v členu 17[, točka 2,] RSTP […], v povezavi s športnimi sankcijami iz člena 17[, točka 4,] istega pravilnika in finančnimi sankcijami iz člena 17[, točka 1, navedenega pravilnika];

– možnost za [nacionalno nogometno združenje], v kater[o] spada nekdanji klub igralca, da ne izda [MPC], potrebnega za sklenitev pogodbe med igralcem in novim klubom, če obstaja spor med tem nekdanji klubom in igralcem (člen 9[, odstavek 1,] RSTP […] in člen 8.2.7 Priloge 3 k [temu pravilniku])?“

III. Postopek pred Sodiščem

46 15. decembra 2022, to je po sprejetju predložitvene odločbe, so tri združenja, ki zastopajo igralce profesionalnega nogometa, prvo na mednarodni ravni (Fédération internationale des joueurs professionnels (mednarodna zveza poklicnih nogometašev, v nadaljevanju: FIFPro)), drugo na evropski ravni (Fédération internationale des joueurs professionnels – Division Europe (mednarodna zveza poklicnih nogometašev – evropski oddelek, v nadaljevanju: FIFPro Europe)) in tretjo na francoski ravni (Union nationale des footballeurs professionnels (nacionalna zveza poklicnih nogometašev, v nadaljevanju: UNFP)) skupaj vložila vlogo za prostovoljno intervencijo v sporu v glavni stvari.

47 Predložitveno sodišče je 19. decembra 2022 Sodišče obvestilo o obstoju te vloge za prostovoljno intervencijo.

48 Predložitveno sodišče, ki mu je sodno tajništvo Sodišča postavilo vprašanje, ali je treba zadevna združenja šteti za nove stranke v sporu o glavni stvari zgolj zato, ker so vložila vlogo za prostovoljno intervencijo, ter ali je za morebitno priznanje tega statusa potrebna njegova odločitev, je v bistvu odgovorilo, da je treba ta združenja šteti za stranke v sporu o glavni stvari na podlagi nacionalnega poslovnika, ki se uporablja, in sicer členov 15 in 16 belgijskega zakonika o sodiščih, čeprav o dopustnosti njihove tožbe še ni bilo odločeno.

49 Glede na ta odgovor je bil predlog za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 97(2) Poslovnika Sodišča vročen navedenim združenjem, ki jim je bil določen rok za predložitev pisnih stališč.

50 Po vložitvi teh pisnih stališč je FIFA 30. maja 2023 in nato še 12. junija 2023 Sodišču predlagala, naj jih zavrne ali razglasi za nedopustne, ker zadevnih združenj ni mogoče šteti za nove stranke v sporu o glavni stvari. Sodno tajništvo Sodišča je FIFO obvestilo o odločitvi, da se seznani z njenim predlogom in da ga bo Sodišče pravočasno obravnavalo, pri čemer jo je opozorilo, naj med čakanjem na odločitev svojo pozornost usmeri na dejstvo, da je predložitveno sodišče Sodišču izrecno in jasno navedlo, da je treba ta združenja šteti za nove stranke v sporu o glavni stvari.

51 Sodni tajnik Sodišča je 29. novembra 2023 na obravnavo 18. januarja 2024 med drugim povabil vse stranke v sporu o glavni stvari, kot jih je določilo predložitveno sodišče. Ob tej priložnosti jih je obvestil o tem, da je drugi senat Sodišča po posvetovanju 23. novembra 2023 odločil, da pisnih stališč, ki so jih predložili FIFPro, FIFPro Europe in UNFP, ni treba razglasiti za nedopustna niti ta združenja zavrniti iz postopka, pri čemer je pojasnil, da bo obrazložitev te odločitve pojasnjena v končni sodbi.

52 V zvezi s tem člen 96(1)(a) Poslovnika v povezavi s členom 23 Statuta Sodišča Evropske unije določa, da lahko Sodišču v okviru postopka predhodnega odločanja predložijo stališča med drugim stranke v sporu o glavni stvari.

53 V skladu s členom 97(1) Poslovnika so stranke v sporu o glavni stvari tiste, ki jih kot take v skladu z nacionalnimi postopkovnimi pravili določi predložitveno sodišče.

54 Sodišče ni dolžno preveriti, ali so bile odločbe predložitvenega sodišča v zvezi s to določitvijo sprejete v skladu z veljavnim nacionalnim poslovnikom. Nasprotno, Sodišče je vezano na te odločbe, če te niso bile razveljavljene v okviru pravnih sredstev, ki so določena v nacionalnem pravu (glej v tem smislu sodbo z dne 6. oktobra 2015, Orizzonte Salute, C-61/14, EU:C:2015:655, točka 33).

55 Sodišče mora torej načeloma šteti za stranko v postopku v glavni stvari vsako osebo, ki jo je kot tako opredelilo predložitveno sodišče, ne glede na to, ali je ta oseba ta status imela pred vložitvijo predloga za sprejetje predhodne odločbe ali ga je pridobila pozneje.

56 Z odstopanjem od tega načela se lahko osebi zavrne status stranke v postopku v glavni stvari v smislu člena 96(1) Poslovnika v povezavi s členom 23 Statuta Sodišča Evropske unije, če iz elementov iz spisa, o katerem odloča Sodišče, izhaja, da je ta oseba vložila predlog za intervencijo pred nacionalnim sodiščem po vložitvi predloga za sprejetje predhodne odločbe izključno zato, da bi sodelovala v postopku predhodnega odločanja, in da ne namerava imeti dejavne vloge v nacionalnem postopku (glej v tem smislu sodbo z dne 6. oktobra 2015, Orizzonte Salute, C-61/14, EU:C:2015:655, točki 35 in 36).

57 V obravnavani zadevi je predložitveno sodišče, kot je navedeno v točki 48 te sodbe, izrecno, jasno in brez pridržkov navedlo, da je treba FIFPro, FIFPro Europe in UNFP šteti za nove stranke v sporu o glavni stvari v skladu z veljavnim nacionalnim poslovnikom. Iz nobenega elementa iz spisa tudi ni razvidno, da bi bila odločba tega sodišča v zvezi s tem spremenjena ali umaknjena v okviru pravnih sredstev, ki so določena v nacionalnem pravu.

58 Poleg tega iz elementov iz tega spisa ni očitno razvidno, da bi zadevna tri združenja pri predložitvenem sodišču vložila predlog za intervencijo zgolj zato, da bi sodelovala v postopku predhodnega odločanja, in da ne nameravajo imeti dejavne vloge v nacionalnem postopku.

59 Zato je bilo treba tem združenjem priznati status strank v sporu o glavni stvari v smislu člena 96 Poslovnika, tako da so imela pravico predložiti stališča Sodišču.

60 Njihovih pisnih stališč pa ni bilo treba razglasiti za nedopustna.

IV. Dopustnost

61 FIFA, URBSFA ter grška, francoska in madžarska vlada dvomijo o dopustnosti predloga za sprejetje predhodne odločbe ali vsaj nekaterih vidikov vprašanja, postavljenega Sodišču.

62 Trditve, ki jih navajajo v zvezi s tem, so v bistvu treh vrst. Prvič, francoska in grška vlada ter URBSFA menijo, da vsebina predložitvene odločbe ne izpolnjuje zahtev iz člena 94 Poslovnika, ker ne navaja dovolj podrobno pravnega in dejanskega okvira, v katerem predložitveno sodišče Sodišču postavlja vprašanja, ter razlogov, zaradi katerih to sodišče meni, da je treba za rešitev spora o glavni stvari postaviti vprašanje za predhodno odločanje v zvezi z razlago členov 45 in 101 PDEU. Drugič, FIFA in URBSFA trdita, da je predlog za sprejetje predhodne odločbe hipotetičen in abstrakten zaradi neobstoja dejanskega spora, v katerem bi bila za obravnavo potrebna kakršna koli razlagalna odločba Sodišča. Tak položaj naj bi izhajal po eni strani iz dejstva, da pravila RSTP o pogodbah o zaposlitvi in prestopih nazadnje niso negativno vplivala na BZ, in po drugi strani iz okoliščine, da je spor o glavni stvari umetno ustvaril BZ, saj se ta dejansko nikoli ni nameraval pridružiti klubu Sporting du Pays de Charleroi. Tretjič, po mnenju francoske in madžarske vlade ter FIFE in URBSFA spor o glavni stvari nima čezmejne razsežnosti v smislu Pogodbe DEU, po mnenju FIFE in URBSFA pa naj bi bil celo „zunanji“, tako da ne more spadati na področje uporabe člena 45 PDEU. Kršitev prostega gibanja delavcev, ki naj bi jo utrpel BZ, naj bi bila namreč ovira za njegovo poklicno mobilnost med tretjo državo (Rusijo), v kateri ima sedež klub Lokomotiv Moskva, in državo članico (Belgijo), v kateri ima sedež klub Sporting du Pays de Charleroi.

A. Vsebina predložitvene odločbe

63 Postopek predhodnega odločanja, določen v členu 267 PDEU, je instrument sodelovanja med Sodiščem in nacionalnimi sodišči, s katerim prvo zagotavlja drugim razlago prava Unije, ki jo potrebujejo za izdajo sodbe v sporih, ki jih obravnavajo. Iz ustaljene sodne prakse, ki se zdaj odraža v členu 94(a) in (b) Poslovnika, izhaja, da nujnost razlage prava Unije, ki je koristna za nacionalno sodišče, od tega sodišča zahteva, da opredeli dejanski in pravni okvir, v katerega se umeščajo vprašanja, ki jih postavlja, ali vsaj pojasni dejanske okoliščine, ki so podlaga za ta vprašanja. Poleg tega je treba v predlogu za sprejetje predhodne odločbe, kot določa člen 94(c) Poslovnika, nujno pojasniti razloge, ki so predložitvenemu sodišču vzbudili dvom glede razlage ali veljavnosti nekaterih določb prava Unije, in zvezo, ki po mnenju predložitvenega sodišča obstaja med temi

določbami in zakonodajo, ki jo je treba uporabiti v sporu o glavni stvari. Te zahteve so posebej pomembne na področjih, za katera so značilni zapleteni dejanski in pravni položaji, kot je področje konkurence (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 59 in navedena sodna praksa).

64 Poleg tega morajo podatki, navedeni v predložitvenih odločbah, omogočiti ne samo Sodišču, da poda koristne odgovore, ampak tudi vladam držav članic in drugim zainteresiranim strankam, da predstavijo svoja stališča v skladu s členom 23 Statuta Sodišča Evropske unije (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 60 in navedena sodna praksa).

65 V obravnavanem primeru predlog za sprejetje predhodne odločbe izpolnjuje zahteve, na katere je bilo opozorjeno v prejšnjih dveh točkah te sodbe. V predložitveni odločbi sta namreč podrobno predstavljena dejanski in pravni okvir, v katerega je umeščeno vprašanje, postavljeno Sodišču. Poleg tega so v tej odločbi kratko, vendar jasno navedeni dejanski in pravni razlogi, zaradi katerih je predložitveno sodišče menilo, da je treba predložiti to vprašanje, ter povezava, ki po njegovem mnenju povezuje člena 45 in 101 PDEU s sporom o glavni stvari.

66 Poleg tega vsebina pisnih stališč, predloženih Sodišču, razkriva, da njihovi avtorji niso imeli nobenih težav z dojemanjem dejanskega in pravnega okvira, v katerega je umeščeno vprašanje, ki ga je postavilo predložitveno sodišče, doumevanjem pomena in obsega dejanskih navedb, na katerih vprašanje temelji, razumevanjem razlogov, zaradi katerih je predložitveno sodišče menilo, da ga je treba postaviti, in nazadnje z oblikovanjem celovitih in koristnih stališč v zvezi s tem.

B. Dejansko stanje spora in upoštevnost vprašanja, postavljenega Sodišču

67 Le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu o glavni stvari in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločbo, ki bo izdana, je pristojno, da ob upoštevanju posebnosti tega spora presodi potrebo po predhodni odločbi, da bi lahko izdalo sodbo, in tudi upoštevnost vprašanj, ki jih postavi Sodišču. Iz tega sledi, da za vprašanja, ki jih postavijo nacionalna sodišča, velja domneva upoštevnosti in da lahko Sodišče odločanje o teh vprašanjih zavrne samo, če je očitno, da zahtevana razlaga nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo dejanskih in pravnih elementov, ki so potrebni, da bi lahko na navedena vprašanja dalo koristne odgovore (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 64 in navedena sodna praksa).

68 V obravnavani zadevi navedbe predložitvenega sodišča, povzete v točkah od 22 do 35, 39 in od 41 do 44 te sodbe, potrjujejo resničnost spora o glavni stvari. Poleg tega je iz teh navedb razvidno, da na Sodišče naslovljeno spraševanje predložitvenega sodišča glede razlage členov 45 in 101 PDEU ni očitno brez zveze z resničnostjo in predmetom tega spora.

69 Iz teh navedb je namreč razvidno, prvič, da to sodišče hkrati s pritožbo in nasprotno pritožbo odloča o sporu, katerega predmet je resnično in konkretno vprašanje, ali lahko BZ, kot je bilo odločeno na prvi stopnji, upravičeno zahteva odškodnino za škodo, ki naj bi jo utrpel, ker v sezoni 2014/2015 ni mogel opravljati dejavnosti poklicnega nogometaša zaradi krivdnega ravnanja FIFE in URBSFA, ki sta v zvezi z njim uporabili člen 17 RSTP, člen 9(1) tega pravilnika in člen 8.2.7 Priloge 3 k navedenemu pravilniku. Predložitveno sodišče v zvezi s tem navaja, da meni, da v tem primeru obstaja utemeljen sum, da bi obstoj in izvajanje teh različnih pravil lahko ovirala zaposlitev BZ v novem profesionalnem nogometnem klubu po prenehanju njegove pogodbe o zaposlitvi v okviru kluba Lokomotiv Moskva. Drugič, zahteva BZ in prvostopenjska sodba,

s katero je bilo ugotovljeno, da je njegova zahteva načeloma utemeljena, temeljita na razlagi in uporabi členov 45 in 101 PDEU. Tretjič, predložitveno sodišče navaja, da mora ob upoštevanju predmeta spora, o katerem odloča, za sprejetje svoje odločitve odločiti zlasti o tem, ali je treba ravnanje FIFE in URBSFA opredeliti kot krivdno zaradi kršitve členov 45 in 101 PDEU. Četrtič, to sodišče je glede na dejstva, ki so mu bila predložena, razsodilo, da v nasprotju s tem, kar trdita FIFA in URBSFA, spora o glavni stvari ni mogoče šteti za umetnega.

C. Čezmejna razsežnost spora o glavni stvari

70 Določbe Pogodbe DEU, ki se nanašajo na prosto gibanje delavcev, svobodo ustanavljanja, svobodo opravljanja storitev in prost pretok kapitala, se ne uporabljajo za položaje, v katerih so vsi elementi omejeni na samo eno državo članico, razen v nekaterih posebnih primerih, v katerih iz predloga za sprejetje predložitvene odločbe izhaja obstoj konkretnih elementov, na podlagi katerih je mogoče ugotoviti, da je zahtevana predhodna razlaga potrebna za odločitev o sporu zaradi povezave med predmetom ali okoliščinami tega spora in členi 45, 49, 56 ali 63 PDEU, kot to zahteva člen 94 Poslovnika (glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, točki 38 in 39 ter navedeno sodno prakso).

71 V obravnavani zadevi naj predloga za sprejetje predhodne odločbe ne bi bilo mogoče šteti za nedopustnega v delu, v katerem se nanaša na razlago člena 45 PDEU o prostem gibanju delavcev, saj naj ta člen ne bi bil povezan s sporom o glavni stvari, ker nima čezmejne razsežnosti oziroma, *a fortiori*, ker je „zunanji“, kot ga je poimenovalo URBSFA.

72 Cour d’appel de Mons (višje sodišče v Monsu) namreč v predložitveni odločbi navaja, da ima BZ prebivališče Parizu, kjer je tudi središče njegovih interesov. Poleg tega poudarja, da je predmet zahteve, ki jo je vložil BZ, odškodnina za škodo, ki naj bi jo utrpel v sezoni 2014/2015 zaradi ovir za njegovo poklicno mobilnost v druge države članice, zlasti v Belgijo, kjer mu je klub Sporting du Pays de Charleroi ponudil pogojno zaposlitev. S tem predložitveno sodišče v predlogu za sprejetje predhodne odločbe jasno poudarja čezmejnost dejanskega in pravnega položaja, ki je značilen za spor o glavni stvari, v katerem se oseba, ki prebiva v Franciji, pritožuje, da je bila po prenehanju pogodbe o zaposlitvi, ki jo je sklenila s profesionalnim nogometnim klubom s sedežem v tretji državi, ovirana pri uresničevanju dokazane želje po prostem gibanju v druge države članice, zlasti Belgijo, zaradi obstoja in dejanskega ali potencialnega izvajanja določenih pravil, ki jih je FIFA sprejela za ureditev statusa in mednarodnih prestopov poklicnih nogometašev.

73 Iz zgornjih preudarkov izhaja, da ni mogoče sprejeti nobene od trditev iz točke 62 te sodbe in da je zato predlog za sprejetje predhodne odločbe v celoti dopusten.

V. Vprašanje za predhodno odločanje

74 Predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člena 45 in 101 PDEU razlagati tako, da nasprotujeta pravilom, ki jih je sprejelo združenje zasebnega prava in ki so namenjena zlasti ureditvi, organizaciji in spremljanju nogometa na svetovni ravni ter določajo:

– prvič, da sta poklicni igralec, ki je pogodbenik pogodbe o zaposlitvi in ki naj bi to pogodbo prekinil brez utemeljenega razloga, in novi klub, ki ga zaposli po tej prekinitvi, solidarno in skupno odgovorna za plačilo odškodnine nekdanjemu klubu, za katerega je ta igralec delal, pri čemer je višina odškodnine določena na podlagi različnih meril, navedenih v teh pravilih;

– drugič, da če zaposlitev poklicnega igralca nastopi v obdobju, ki je zaščiteno v okviru pogodbe o zaposlitvi, ki je bila prekinjena, se novemu klubu naloži športna sankcija v obliki prepovedi registracije novih igralcev za določeno obdobje, razen če ta dokaže, da igralca ni spodbudil k prekinitvi pogodbe, ter

– tretjič, da obstoj spora, povezanega s to prekinitvijo pogodbe, preprečuje, da bi nacionalno nogometno združenje, katerega član je nekdanji klub, izdalo MPC, ki je potreben za registracijo igralca pri novem klubu, zaradi česar ta igralec ne more igrati na nogometnih tekmovanjih za novi klub.

A. Uvodne ugotovitve

75 Najprej je treba opozoriti, prvič, da za ukvarjanje s športom v obsegu, v katerem pomeni gospodarsko dejavnost, veljajo določbe prava Unije, ki se uporabljajo v primeru take dejavnosti (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 83 in navedena sodna praksa).

76 Le nekatera posebna pravila, ki so bila na eni strani sprejeta izključno iz negospodarskih razlogov in ki se na drugi strani nanašajo samo na vprašanja v zvezi s športom, je treba šteti za nepovezana s kakršno koli gospodarsko dejavnostjo. To zlasti velja za pravila o izključitvi tujih igralcev iz sestave ekip, ki sodelujejo na tekmovanjih med ekipami, ki predstavljajo svojo državo, ali o določitvi meril za razvrstitev, ki se uporabljajo za izbor športnikov, ki na tekmovanjih sodelujejo posamično (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 84 in navedena sodna praksa).

77 Razen teh posebnih pravil lahko pravila, ki jih športna združenja sprejmejo za urejanje zaposlitve, opravljanja storitev in vzpostavitev poklicnih ali polpoklicnih igralcev, ter, širše, pravila, ki sicer formalno ne urejajo te zaposlitve, tega opravljanja storitev ali te vzpostavitve, imajo pa neposreden vpliv na navedeno zaposlitev, navedeno opravljanje storitev ali navedeno vzpostavitev, spadajo na področje uporabe členov 45, 49 in 56 PDEU (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točki 85 in 86 ter navedena sodna praksa).

78 Prav tako pravila, ki jih sprejmejo taka združenja, in, širše, ravnanje teh združenj spadajo na področje uporabe določb Pogodbe DEU o konkurenčnem pravu, če so izpolnjeni pogoji za uporabo teh določb (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 87 in navedena sodna praksa).

79 Vendar pravila iz postopka v glavni stvari niso del pravil, za katera bi bilo mogoče uporabiti izjemo iz točke 76 te sodbe, glede katere je Sodišče večkrat opozorilo, da ne sme preseči lastnega namena in da se nanjo ni mogoče opreti, da bi se kakršna koli športna dejavnost izključila s področja uporabe določb Pogodbe DEU v zvezi z gospodarskim pravom Unije (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 89 in navedena sodna praksa).

80 Pravila iz postopka v glavni stvari namreč po eni strani očitno neposredno vplivajo na delo igralcev. Tako je namen pravil, navedenih v točkah od 13 do 17 te sodbe, ureditev pogodb o zaposlitvi poklicnih igralcev, ki opredeljujejo njihove delovne pogoje in posredno gospodarsko dejavnost, ki je lahko posledica tega dela. Glede pravil, navedenih v točkah 10, 19 in 20 te sodbe, je treba šteti, da neposredno vplivajo na delo igralcev, saj določajo nekatere pogoje za njihovo

sodelovanje na tekmovanjih, ki je bistven namen njihove gospodarske dejavnosti (glej v tem smislu glej sodbo z dne 21. decembra 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, točki 59 in 60 ter navedena sodna praksa).

81 Po drugi strani je treba glede na to, da je sestava ekip eden od bistvenih parametrov tekmovanj, na katerih tekmujejo profesionalni nogometni klubi, in da ta tekmovanja povzročijo gospodarsko dejavnost, za pravila, kakršna so ta v postopku v glavni stvari, ne glede na to, ali se nanašajo na pogodbe o zaposlitvi ali prestope igralcev, šteti, da neposredno vplivajo na pogoje za opravljanje te gospodarske dejavnosti in na konkurenco med profesionalnimi nogometnimi klubi, ki opravljajo to dejavnost (glej po analogiji sodbo z dne 21. decembra 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, točka 61).

82 Zato pravila iz postopka v glavni stvari spadajo na področje uporabe členov 45 in 101 PDEU.

83 Drugič, ker imata oba člena Pogodbe DEU svoj lasten cilj, ker določata lastne pogoje za uporabo, ker njuna uporaba ni medsebojno izključna in ker njuno neupoštevanje, če se dokaže, nima enakih posledic, ju mora Sodišče razlagati zaporedoma, kot predlaga predložitveno sodišče.

84 Tretjič in zadnjič, posebnosti športne dejavnosti, ki jih ni mogoče zanikati in ki se sicer res še posebej nanašajo na amaterski šport, vendar jih je mogoče najti tudi pri ukvarjanju s športom kot gospodarsko dejavnostjo, je morebiti mogoče upoštevati, med drugimi elementi in če se izkažejo kot upoštevne, pri uporabi členov 45 in 101 PDEU, pri čemer pa je treba opozoriti, da je to upoštevanje mogoče le v okviru in ob spoštovanju pogojev in meril uporabe, ki jih določa vsak od teh členov (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točki 103 in 104 ter navedena sodna praksa).

85 Natančneje, ko se zatrjuje, da gre pri pravilu, ki ga je sprejelo športno združenje, za oviro prostega gibanja delavcev ali za protikonkurenčni omejevalni sporazum, mora opredelitev tega pravila kot ovire ali protikonkurenčnega omejevalnega sporazuma vsekakor temeljiti na konkretni preučitvi vsebine navedenega pravila v resničnem okviru, v katerem ga je treba izvajati (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 105 in navedena sodna praksa).

B. Vprašanje za predhodno odločanje v delu, v katerem se nanaša na člen 45 PDEU

1. Obstoj ovire za prosto gibanje delavcev

86 Člen 45 PDEU, ki ima neposredni učinek, nasprotuje vsakemu ukrepu – ne glede na to, ali temelji na državljanstvu ali pa se uporablja ne glede na državljanstvo – ki bi lahko državljane Unije postavil v slabši položaj, kadar bi želeli opravljati dejavnost na ozemlju države članice, ki ni njihova matična država članica, tako da bi jim preprečeval ali jih odvračal od tega, da to državo zapustijo (sodba z dne 21. decembra 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, točka 136 in navedena sodna praksa).

87 V obravnavani zadevi je iz vprašanja, ki ga je zastavilo predložitveno sodišče, in navedb, na katerih to vprašanje temelji, razvidno, da je ravnanje, v zvezi s katerim to sodišče Sodišče prosi za razlago člena 45 PDEU, to, da je FIFA sprejela in nato izvajala različna pravila RSTP iz člena 17, točke 1, 2 in 3, tega pravilnika, člena 9(1) navedenega pravilnika in člena 8.2.7 Priloge 3 k navedenemu pravilniku v zvezi z BZ, ki prebiva v Parizu, in profesionalnimi nogometnimi

klubi, ki bi ga lahko ali pa so ga želeli zaposliti po prekinitvi njegove pogodbe o zaposlitvi s klubom Lokomotiv Moskva, ali vsaj to, da je FIFA izpostavila tega igralca in klube tveganju, da se v zvezi z njimi ta različna pravila uporabijo.

88 Člen 17.2 RSTP določa, da sta poklicni igralec, čigar pogodba o zaposlitvi je bila brez utemeljenega razloga prekinjena, in novi klub, ki ga zaposli po tej prekinitvi, solidarno in skupno odgovorna za plačilo odškodnine nekdanjemu klubu, za katerega je ta igralec delal. Glede te odškodnine člen 17.1 RSTP določa, da če pogodbena določila v zvezi s tem ne obstajajo, se ta izračuna ob upoštevanju prava, ki velja v zadevni državi, posebnosti športa in kakršnega koli drugega objektivnega merila, vključno zlasti z merilom v zvezi z zneskom plačila in drugimi bonitetami, do katerih je igralec upravičen na podlagi pogodbe o zaposlitvi, ki je bila prekinjena, in/ali nove pogodbe o zaposlitvi, merilom, ki se nanaša na preostal čas veljavnosti pogodbe o zaposlitvi, ki je bila prekinjena, in sicer do največ pet let, ter merilom v zvezi z nastalimi stroški in izplačanimi zneski nekdanjega kluba, ki se amortizirajo glede na trajanje pogodbe.

89 Dalje, člen 17.4 RSTP določa, da če zaposlitev zadevnega igralca nastopi v zaščitnem obdobju v okviru pogodbe o zaposlitvi, ki je bila prekinjena, kar ustreza prvima dvema ali trem sezonam ali letom, zajetim s to pogodbo, se novemu klubu glede na starost tega igralca naloži športna sankcija. V zvezi s tem je v tej določbi pojasnjeno, prvič, da je zadevna športna sankcija naložena poleg obveznosti plačila odškodnine iz člena 17, točki 1 in 2, RSTP. Drugič, ta športna sankcija se uporablja za vsak nov klub, za katerega je bilo ugotovljeno, da je kršil pogodbo o zaposlitvi ali da je napeljeval k prekinitvi take pogodbe v zaščitnem obdobju. Tretjič, šteje se, da je vsak novi klub, ki sklene pogodbo o zaposlitvi z igralcem, ki je brez utemeljenega razloga prekinil nekdanjo pogodbo o zaposlitvi, tega igralca napeljeval k tej prekinitvi, če ni dokazano drugače. Četrtič, navedena športna sankcija za novi klub pomeni prepoved registracije novih igralcev na nacionalni ali mednarodni ravni, in sicer za dve celi zaporedni obdobji registracije.

90 Nazadnje, zlasti člen 9(1) RSTP in člen 8.2.7 Priloge 3 k temu pravilniku določata, da obstoj spora, povezanega s prekinitvijo pogodbe brez utemeljenega razloga, preprečuje, da bi nacionalno nogometno združenje, katerega član je nekdanji klub, izdalo MPC, ki je potreben za registracijo zadevnega igralca pri novem klubu, zaradi česar ta igralec ne more igrati na nogometnih tekmovanjih za novi klub.

91 Kot je generalni pravobranilec v bistvu poudaril v točkah 43 in 44 sklepnih predlogov, lahko ta ureditev postavi v slabši položaj poklicne nogometaše, ki imajo stalno prebivališče ali delovno mesto v matični državi članici in ki želijo opravljati svojo gospodarsko dejavnost v imenu novega kluba s sedežem na ozemlju druge države članice, tako da enostransko prekinejo ali so enostransko prekinili pogodbo o zaposlitvi s svojim nekdanjim klubom, in sicer iz razloga, za katerega slednji upravičeno ali neupravičeno trdi, da ni utemeljen.

92 Natančneje, pravila, ki so sicer dispozitivna, za določitev zneska odškodnine, ki jo mora vsak igralec plačati svojemu nekdanjemu klubu v primeru prekinitve pogodbe o zaposlitvi brez utemeljenega razloga, določena v členu 17.1 RSTP, pravilo, v skladu s katerim je vsak novi klub, ki zaposli takega igralca, solidarno in skupno odgovoren za plačilo te odškodnine, iz člena 17.2 tega pravilnika, ter domneva o napeljevanju k prekinitvi, ki jo je sicer mogoče izpodbijati, kot tudi sankcija prepovedi registracije novih igralcev, ki se v skladu s členom 17.4 navedenega pravilnika uporabljata za nove klube, so takšni, da igralcu, ki se znajde v takšnem položaju, v veliki meri, bodisi dejansko, kot v primeru BZ, bodisi vsaj potencialno, odvzamejo možnost, da bi prejel resno in brezpogojno ponudbo za sklenitev pogodbe s klubom s sedežem v drugi državi članici, zaradi katere bi moral zapustiti svojo izvorno državo članico in uresničevati prosto gibanje.

Obstoj teh pravil in njihova kombinacija namreč tem klubom nalagata velika pravna tveganja, nepredvidljiva in potencialno zelo visoka finančna tveganja ter velika športna tveganja, ki jih skupaj očitno odvračajo od zaposlitve takih igralcev.

93 Pravila, ki na splošno in samodejno, ob upoštevanju izjemnih okoliščin, prepovedujejo izdajo MPC, potrebnih za registracijo poklicnih igralcev v novih klubih, dokler obstaja spor med temi igralci in njihovimi nekdanjimi klubi glede neobstoja vzajemnega dogovora o predčasni prekinitvi pogodbe o zaposlitvi, kot je določeno v členu 9(1) RSTP in členu 8.2.7 Priloge 3 k temu pravilniku, so takšna, da tem igralcem preprečujejo opravljanje gospodarske dejavnosti v kateri koli državi članici, ki ni njihova izvorna država članica, tako odrekajo bistvo njegovega športnega in gospodarskega interesa v primeru morebitne zaposlitve v klubu s sedežem v eni od teh drugih držav članic. Poleg tega se ta pravila uporabljajo zlasti v primeru čezmejnega gibanja igralcev in izključujejo vsako gibanje znotraj ene države, kar je razvidno tudi iz člena 1(1) navedenega pravilnika. V obravnavani zadevi je tako iz navedb v predložitveni odločbi razvidno, da je klub Sporting du Pays de Charleroi ponudbo za zaposlitev, ki jo je 19. februarja 2015 predložil BZ, izrecno pogojeval z zagotovilom, da bo BZ lahko registriran in igral v Belgiji, pri čemer je BZ to zagotovilo zahteval od FIFE in URBSFA, ki pa sta navedli, da mu ga ne moreta dati zaradi obstoja spora med BZ in klubom Lokomotiv Moskva, o katerem je DRC odločil šele nekaj mesecev pozneje.

94 Zadevna pravila so torej takšna, da ovirajo prosto gibanje delavcev.

2. Obstoj morebitne utemeljitve

95 Tudi če ovirajo svoboščino prostega pretoka, določeno v Pogodbi DEU, je ukrepe nedržavnega izvora mogoče dopustiti, če se dokaže, prvič, da se z njihovim sprejetjem uresničuje legitimen cilj v splošnem interesu, ki je združljiv s to pogodbo in ni izključno gospodarski, in drugič, da spoštujejo načelo sorazmernosti, kar pomeni, da so primerni za zagotovitev uresničitve tega cilja in da ne presegajo tega, kar je potrebno za to, da se ta cilj doseže. Posebej v zvezi s pogojem, ki se nanaša na primernost takih ukrepov, je treba opozoriti, da je te mogoče šteti za primerne za zagotovitev uresničitve navajanega cilja, le če resnično odražajo skrb za njegovo dosledno in sistematično doseganje (sodbi z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 251, in z dne 21. decembra 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, točka 141 in navedena sodna praksa).

96 Enako kot v primeru ukrepov državnega izvora mora avtor zadevnih ukrepov nedržavnega izvora dokazati, da sta ta kumulativna pogoja izpolnjena (sodbi z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 252, in z dne 21. decembra 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, točka 142 in navedena sodna praksa).

97 V obravnavani zadevi bo moralo predložitveno sodišče nazadnje ugotoviti, ali pravila RSTP, ki se obravnavajo v postopku v glavni stvari, izpolnjujejo navedena pogoja glede na trditve in dokaze, ki so jih predložile stranke. Glede na to lahko Sodišče temu sodišču ob upoštevanju elementov iz spisa in ob pridržku, da slednje to preveri, poda naslednje navedbe.

a) Uresničevanje legitimnega cilja v splošnem interesu

98 FIFA, ki se mu pridružuje URBSFA, trdi, da pravila RSTP iz postopka v glavni stvari zasledujejo več ciljev, in sicer, prvič, ohranitev pogodbene stabilnosti in stabilnosti ekip profesionalnih nogometnih klubov, drugič, splošneje, ohranjanje integritete, regularnosti in pravilnega poteka medklubskih nogometnih tekmovanj in, tretjič, varstvo delavcev, ki so poklicni nogometaši. Vsi ti različni cilji pa naj bi bili legitimni z vidika splošnega interesa.

99 V zvezi s tem je treba, na prvem mestu, glede varstva delavcev opozoriti, prvič, da to ni cilj FIFE, kot je opredeljen v njenem statutu, in drugič, da temu zasebnopravnemu združenju javni organi niso zaupali nobene posebne naloge na tem področju. Glede na to ni treba odločati o tem, ali se ob upoštevanju teh okoliščin takšno združenje lahko sklicuje na zasledovanje takega cilja ali ne, saj v obravnavani zadevi vsekakor zadošča ugotovitev, da ni razvidno, na kakšen način bi sprejetje ali izvajanje pravil RSTP iz postopka v glavni stvari, kot so opredeljena v točki 74 te sodbe, lahko prispevalo k varstvu poklicnih nogometašev.

100 Na drugem mestu, ob upoštevanju ciljev, ki si jih je zastavila FIFA, kot so določeni v členu 2 njenega statuta in na katere je bilo opozorjeno v točki 3 te sodbe, je treba najprej poudariti, da je cilj zagotavljanja regularnosti športnih tekmovanj legitimen cilj v splošnem interesu, ki mu lahko sledi športno združenje, na primer s sprejetjem pravil, ki določajo roke za prestope igralcev, da bi se izognili poznim prestopom, ki bi lahko bistveno spremenili športno vrednost določene ekipe med tekmovanjem, in s tem vzbudili dvom o primerljivosti rezultatov med različnimi ekipami, ki sodelujejo na tem tekmovanju, in posledično o dobrem poteku navedenega tekmovanja v celoti (glej v tem smislu sodbo z dne 13. aprila 2000, Lehtonen in Castors Braine, C-176/96, EU:C:2000:201, točki 53 in 54).

101 Dalje, ta cilj je v primeru nogometa še posebej pomemben zaradi bistvene vloge, ki jo ima športna zaslužnost pri tekmovanjih, organiziranih na evropski in nacionalni ravni. Ta bistvena vloga je lahko zagotovljena samo, če se vse prisotne ekipe soočijo pod enotnimi normativnimi in tehničnimi pogoji in če se med klubi ohrani ravnotežje, kar zagotavlja določeno enakost možnosti (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 143 in navedena sodna praksa).

102 Nazadnje, glede na to, da je sestava ekip eden od bistvenih parametrov tekmovanj, na katerih tekmujejo klubi (sodba z dne 21. decembra 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, točka 61), lahko navedeni cilj upraviči ne le sprejetje pravil, ki se med drugim nanašajo na roke za prestope igralcev med tekmovanji, ki so navedena v točki 100 te sodbe, temveč načeloma in brez poseganja v njihovo posebno vsebino tudi pravil, katerih namen je zagotoviti ohranjanje določene stopnje stabilnosti klubskih ekip, ki služijo kot nabor za sestavo ekip, ki jih bodo ti klubi verjetno uporabili v medklubskih nogometnih tekmovanjih. Šteti je treba, da ohranjanje določene stopnje stabilnosti teh ekip in s tem določene kontinuitete pogodb, ki se nanašajo nanje, ni legitimen cilj v splošnem interesu sam po sebi, temveč je eden od možnih načinov za uresničevanje legitimnega cilja v splošnem interesu, in sicer zagotavljanja regularnosti medklubskih nogometnih tekmovanj.

b) Spoštovanje načela sorazmernosti

103 Kot izhaja iz prejšnje točke te sodbe in kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 65 svojih sklepnih predlogov, je mogoče vsa pravila RSTP iz postopka v glavni stvari, kot so opredeljena v točki 74 te sodbe in na katera je opozorjeno v točkah od 87 do 90 te sodbe, obravnavati *prima*

facie in ob pridržku preverjanj, ki jih mora opraviti predložitveno sodišče, kot primerna za doseganje cilja, da se zagotovi regularnost medklubskih nogometnih tekmovanj tako, da vsako pravilo na svoj način prispeva k ohranjanju določene stopnje stabilnosti ekip vseh profesionalnih nogometnih klubov, ki bodo verjetno sodelovali v teh tekmovanjih.

104 Nasprotno pa se zdi, da ta različna pravila – ob pridržku preverjanj, ki jih mora opraviti predložitveno sodišče – v več pogledih presegajo, v nekaterih primerih celo daleč presegajo to, kar je potrebno za dosego tega cilja, to pa še toliko bolj, ker se v veliki meri uporabljajo skupaj in nekatera tudi za daljše časovno obdobje pri igralcih, pri katerih lahko tak položaj resno ovira razvoj njihovih že tako relativno kratkih karier, če ne celo povzroči, da nekateri od teh igralcev predčasno končajo svojo kariero.

105 Prvič, tako je v primeru člena 17.1, RSTP, saj določa različna merila za izračun odškodnine, ki jo mora plačati igralec v primeru enostranske prekinitve pogodbe o zaposlitvi „brez utemeljenega razloga“ – izraza, ki niti ni natančno opredeljen v samem pravilniku.

106 Natančneje, prvo merilo, ki v bistvu pomeni možnost upoštevanja „prava, ki velja v zadevni državi“, ne zagotavlja dejanskega spoštovanja te pravice. Nasprotno pa je v uradnem komentarju k RSTP, ki ga je objavila FIFA, navedeno, da se to prvo merilo v praksi dejansko skoraj nikoli ne uporablja, saj DRC v bistvu uporablja pravila, ki jih je določilo združenje samo, in kot dopolnilo švicarsko pravo. Takšno dejansko neupoštevanje in s tem učinkovito neupoštevanje prava, ki velja v zadevni državi, pa očitno presega tisto, kar je morda potrebno za ohranjanje določene stopnje stabilnosti ekip klubov z namenom zagotavljanja regularnosti medklubskih nogometnih tekmovanj. Drugo merilo, izrecno določeno v tem pravilu, ki se nanaša na „posebnosti športa“, se sklicuje na splošen pojem, brez natančne opredelitve, ki bi razložila, na podlagi česa in na kakšen način lahko to merilo vpliva na izračun odškodnine, ki jo mora plačati igralec, tako da je to merilo, čeprav je predstavljeno kot „objektivno merilo“, dejansko primerno za diskrecijsko izvajanje in je torej nepredvidljivo in težko obvladljivo. Sprejetje merila, ki ima takšne značilnosti in povzroča takšne posledice, se ne more šteti kot nujno za zagotavljanje regularnosti medklubskih nogometnih tekmovanj.

107 Druga merila, ki jih izrecno določa zadevni pravilnik, so sicer na prvi pogled bolj objektivna in obvladljiva kot prejšnja, vendar se zdi, da zelo občutno presegajo to, kar je potrebno za isti namen. Na eni strani se namreč znesek plačila in druge bonitete, do katerih je upravičen zadevni igralec na podlagi pogodbe o zaposlitvi, ki jo je pozneje sklenil z novim klubom, nanašajo na delovno razmerje po delovnem razmerju, ki je bilo prekinjeno, tako da je treba za te elemente šteti, da niso povezani z zadnjenavedenim delovnim razmerjem in njegovimi stroški (glej po analogiji sodbo z dne 16. marca 2010, Olympique Lyonnais, C-325/08, EU:C:2010:143, točka 50). Po drugi strani je treba glede stroškov in izplačanih zneskov nekdanjega kluba v zvezi s prestopom navedenega igralca v ta klub, ki so amortizirani glede na trajanje pogodbe, poudariti, da se, ne glede na to, da se ta element v bistvu nanaša na prejšnje pogodbeno delovno razmerje, zdi vključitev tega razmerja še posebej pretirana, saj lahko omogoči, da se na igralca prenesejo potencialno visoki stroški, o katerih so se *a priori* pogajale izključno druge osebe in to v svojem interesu, kot so klubi, ki so sodelovali pri prestopu, ali tretje osebe, ki so posredovale v tem okviru. Vsekakor je treba ugotoviti, da se zdi, da so takšna merila za odškodnino bolj namenjena zaščiti finančnih interesov klubov v gospodarskem okviru, ki je značilen za prestope igralcev med klubi, kot pa zagotavljanju domnevno dobrega poteka športnih tekmovanj, kar je razvidno tudi iz tega, kako DRC in CAS razlagata in uporabljata ta merila, kot izhaja iz nekaterih odločitev teh organov, ki so navedene v spisu, o katerem odloča Sodišče.

108 Drugič, to na prvi pogled velja tudi za člen 17.2 RSTP, ki načeloma in v skladu z načelom sorazmernosti brez upoštevanja posameznih okoliščin zadeve (glej v tem smislu sodbo z dne 4. oktobra 2018, Link Logistik N&N, C-384/17, EU:C:2018:810, točka 45), zlasti dejanskega ravnanja novega kluba, ki sklene pogodbo s tem igralcem, določa, da je klub solidarno in skupno odgovoren za plačilo odškodnine, ki jo mora plačati navedeni igralec svojemu nekdanjemu klubu, v primeru enostranske prekinitve pogodbe brez utemeljenega razloga, pri čemer je taka odškodnina poleg tega določena na podlagi meril, ki kažejo na pomanjkljivosti, poudarjene v točkah 106 in 107 te sodbe. Poleg tega, čeprav je treba priznati, da FIFA trdi, da se ta določba ne uporablja sistematično in da se zlasti ne uporablja, kadar je nova pogodba igralca, ki je brez utemeljenega razloga prekinil prejšnjo pogodbo, podpisana po datumu izteka prejšnje pogodbe, ostaja dejstvo, da člen 17.2 RSTP tudi ob predpostavki, da je ta položaj ugotovljen, ne določa take neuporabe in zato v zvezi s tem ne zagotavlja potrebne pravne varnosti.

109 Tretjič, to velja tudi za člen 17.4 RSTP, saj določa, da je novi klub poleg tega, da je solidarno in skupno odgovoren za plačilo take odškodnine, domnevno napeljal igralca k prekinitvi pogodbe brez utemeljenega razloga, razen če dokaže nasprotno, in da je novi klub, če se navedeni igralec zaposli v zaščitnem obdobju pogodbe, sklenjene z njegovim nekdanjim klubom, zaradi tega deležen športne sankcije, in sicer splošne prepovedi registracije novih igralcev za dve celi zaporedni obdobji registracije.

110 Zdi se namreč, da taka športna sankcija, ki je organi, pristojni za njeno uporabo, ne morejo prilagoditi za vsak primer posebej glede na določena merila ali okoliščine, glede na svojo naravo in posledice očitno nikakor ni sorazmerna z neizpolnitvijo obveznosti, ki je pripisana zadevnemu novemu klubu. Poleg tega je to neizpolnjevanje obveznosti pripisano novemu klubu na podlagi domneve, katere utemeljenost se ne zdi dokazana. FIFA je sicer trdila, da je obstoj te domneve mogoče pojasniti s težavami, ki bi jih lahko imel igralčev nekdanji klub, če bi moral dokazati, da je novi klub napeljal igralca k predčasni prekinitvi pogodbe z njegovim nekdanjim klubom brez utemeljenega razloga. Vendar je treba ugotoviti, da čeprav lahko taka trditev na prvi pogled načeloma upraviči uporabo domneve, pa po drugi strani ne upravičuje domneve, obravnavane v tej zadevi, ki se uporablja samodejno, torej neodvisno od kakršnega koli pogoja, ki bi omogočal upoštevanje pomembnih okoliščin zadeve, čeprav le v omejenem obsegu, kot je na primer zahteva, da nekdanji klub predloži vsaj zadostne dokaze, da bi se lahko štelo, da je novi klub napeljal igralca k prekinitvi pogodbe.

111 Poleg tega, čeprav združenje, kot je FIFA, lahko določi naložitev sankcij v primeru kršitve pravil, ki jih sprejme, če so ta pravila in sankcije, ki so namenjena zagotavljanju njihovega spoštovanja, upravičena z uresničevanjem legitimnega cilja v splošnem interesu, je take sankcije mogoče dopustiti le, če so za njih določena merila, ki so pregledna, objektivna, nediskriminatorna in sorazmerna (glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 257), pri čemer slednja zahteva med drugim pomeni, da je treba pri določanju njihove višine in trajanja upoštevati okoliščine posamezne zadeve, kot izhaja iz sodne prakse, navedene v točki 108 te sodbe. Poleg tega morajo biti taka merila predmet učinkovitega nadzora.

112 Četrtič in nazadnje, to velja tudi za člen 8.2.7 Priloge 3 k RSTP, saj na splošno in samodejno, razen v izjemnih okoliščinah, prepoveduje izdajo MPC, če sta nekdanji klub in igralec v pogodbenem sporu zaradi neobstoja vzajemnega dogovora o predčasni prekinitvi pogodbe o zaposlitvi. Takšna določba, katere izvajanje lahko pripelje do tega, da se zadevnemu igralcu onemogoči opravljanje poklicne dejavnosti in da novi klub tega igralca ne bo mogel uporabiti samo zato, ker obstaja spor med tem igralcem in njegovim nekdanjim klubom zaradi prekinitve pogodbe, ki je morda brez

utemeljenega razloga, očitno krši načelo sorazmernosti, zlasti s tem, da pri njegovi uporabi niso upoštevane okoliščine posamezne zadeve, natančneje, dejansko stanje, v katerem je prišlo do prekinitve pogodbe, ravnanje zadevnega igralca in njegovega nekdanjega kluba ter vloga ali neobstoj vloge novega kluba, ki pa mu je nazadnje naložena prepoved registracije tega igralca in njegove uporabe na tekmovanjih.

113 Zadevne prepovedi tako ni mogoče utemeljiti z domnevno željo po zagotavljanju pravilnega poteka športnih tekmovanj. Te ugotovitve ne omaja niti trditev FIFE, da se v primeru zahteve za registracijo, ki jo vloži novo nacionalno nogometno združenje, katerega član je igralec, ali igralec sam, opravi takojšnja in samodejna začasna registracija igralca. Zadevna določba se namreč ne sklicuje na tako začasno registracijo in *a fortiori* ne določa, da jo je treba opraviti.

3. Sklepna ugotovitev

114 Glede na vse zgornje preudarke je treba na vprašanje za predhodno odločanje v delu, v katerem se nanaša na razlago člena 45 PDEU, odgovoriti, da je treba ta člen razlagati tako, da nasprotuje pravilom, ki jih je sprejelo združenje zasebnega prava in ki so namenjena zlasti ureditvi, organizaciji in spremljanju nogometa na svetovni ravni ter določajo:

– prvič, da sta poklicni igralec, ki je pogodbenik pogodbe o zaposlitvi in ki naj bi to pogodbo prekinil brez utemeljenega razloga, in novi klub, ki ga zaposli po tej prekinitvi, solidarno in skupno odgovorna za plačilo odškodnine nekdanjemu klubu, za katerega je ta igralec delal, pri čemer je višina odškodnine določena na podlagi meril, ki so včasih nenatančna ali diskrecijska, včasih brez objektivne povezave z zadevnim delovnim razmerjem in včasih nesorazmerna;

– drugič, da če zaposlitev poklicnega igralca nastopi v obdobju, ki je zaščiteno v okviru pogodbe o zaposlitvi, ki je bila prekinjena, se novemu klubu naloži športna sankcija v obliki prepovedi registracije novih igralcev za določeno obdobje, razen če ta dokaže, da igralca ni spodbudil k prekinitvi pogodbe, ter

– tretjič, da obstoj spora, povezanega s to prekinitvijo pogodbe, preprečuje, da bi nacionalno nogometno združenje, katerega član je nekdanji klub, izdalo MPC, ki je potreben za registracijo igralca pri novem klubu, zaradi česar ta igralec ne more igrati na nogometnih tekmovanjih za novi klub,

razen če se ugotovi, da ta pravila, kot se razlagajo in uporabljajo na ozemlju Unije, ne presegajo tistega, kar je nujno za uresničitev cilja zagotavljanja regularnosti medklubskih nogometnih tekmovanj s tem, da se ohrani določena stopnja stabilnosti ekip v profesionalnih nogometnih klubih.

C. Vprašanje za predhodno odločanje v delu, v katerem se nanaša na razlago člena 101 PDEU

1. Člen 101(1) PDEU

115 Na podlagi člena 101(1) PDEU so prepovedani vsi sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja, ki bi lahko prizadeli trgovino med državami članicami in katerih cilj ali posledica je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na notranjem trgu.

116 Kot izhaja iz ustaljene sodne prakse Sodišča, mora biti za uporabo te določbe v danem primeru izpolnjenih več pogojev.

a) Pojma „podjetja“ in „podjetniška združenja“

117 Člen 101(1) PDEU se ne uporablja le za vsak subjekt, ki opravlja gospodarsko dejavnost in ki ga je treba kot takega opredeliti kot „podjetje“, ne glede na njegovo pravno obliko ali način financiranja, vključno s subjekti, ki so ustanovljeni kot združenja, katerih cilj je v skladu z njihovim statutom organizacija določenega športa in nadzor nad njim, če ti subjekti opravljajo gospodarsko dejavnost v zvezi s tem športom, temveč tudi za subjekte, ki sicer niso nujno podjetja, vendar jih je mogoče opredeliti kot „podjetniška združenja“ (sodba z dne 21. decembra 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, točke od 76 do 78 in navedena sodna praksa).

118 V obravnavanem primeru je treba ob upoštevanju predmeta spora o glavni stvari in navedb predložitvenega sodišča šteti, da se člen 101(1) PDEU uporablja za FIFO, ker so njeni člani združenja nacionalne nogometne zveze, ki jih je prav tako mogoče opredeliti kot „podjetja“ v delu, v katerem opravljajo gospodarsko dejavnost v zvezi z organizacijo in trženjem nogometnih klubskih tekmovanj na nacionalni ravni ter izkoriščanjem pravic, povezanih s temi tekmovanji, ali ki imajo tudi same za člane oziroma ki tudi same vključujejo subjekte, ki jih je mogoče opredeliti kot take po zgledu nogometnih klubov (sodbi z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 115, in z dne 21. decembra 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, točka 79).

b) Pojem „sklep podjetniškega združenja“

119 Uporaba člena 101(1) PDEU v primeru subjekta, kot je FIFA, zahteva, da se dokaže obstoj „sporazuma“, „usklajenega ravnanja“ ali „sklepa podjetniškega združenja“, ki so sami lahko različnih vrst in imajo različne oblike. Zlasti sklep združenja, s katerim se sprejmejo ali izvajajo pravila, ki neposredno vplivajo na pogoje opravljanja gospodarske dejavnosti podjetij, ki so neposredno ali posredno njegovi člani, lahko pomeni tak „sklep podjetniškega združenja“ v smislu te določbe (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 118 in navedena sodna praksa).

120 V obravnavanem primeru, kot je razvidno iz navedb v predložitveni odločbi in točke 81 te sodbe, predložitveno sodišče Sodišče sprašuje o razlagi člena 101(1) PDEU v povezavi s tovrstnimi sklepi, in sicer tistimi, na podlagi katerih je FIFA sprejela in uporabila ali lahko uporablja vsa pravila v zvezi s pogodbami o zaposlitvi in prestopi igralcev.

121 Zato taki sklepi podjetniških združenj spadajo na področje uporabe člena 101(1) PDEU.

c) Pojem „prizadetost trgovine med državami članicami“

122 Uporaba člena 101(1) PDEU v primeru takšnih sklepov podjetniških združenj zahteva, da se z zadostno stopnjo verjetnosti dokaže, da bi ti „lahko prizadeli trgovino med državami“ tako, da neposredno ali posredno, dejansko ali potencialno vplivajo na tržne tokove med državami članicami, kar lahko ovira vzpostavitev ali delovanje notranjega trga, pri čemer se za ta pogoj lahko šteje, da je izpolnjen v primeru ravnanj, ki se nanašajo na celotno ozemlje države članice (sodba z dne 21. decembra 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, točka 43 in navedena sodna praksa).

123 V obravnavanem primeru je ta pogoj očitno izpolnjen ob upoštevanju dejstva, da imajo pravila iz člena 1(1) RSTP, kot je navedeno v tem pravilniku, „univerzalno“ geografsko področje uporabe.

d) Pojem ravnanja, katerega „cilj“ ali „posledica“ je škodovanje konkurenci

124 Da bi se v danem primeru lahko štelo, da so sporazum, sklep podjetniškega združenja ali usklajeno ravnanje zajeti s prepovedjo iz člena 101(1) PDEU, je treba v skladu s samim besedilom te določbe dokazati, da je bodisi cilj tega ravnanja preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence bodisi je to posledica navedenega ravnanja (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 158 in navedena sodna praksa).

125 Zato je treba najprej preučiti cilj zadevnega ravnanja. Če se po tej preučitvi izkaže, da ima to ravnanje protikonkurenčni cilj, ni treba preučiti njegove posledice za konkurenco. Le če za navedeno ravnanje ni mogoče šteti, da ima tak protikonkurenčni cilj, je torej treba nato preučiti to posledico (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 159 in navedena sodna praksa).

126 Kot izhaja iz ustaljene sodne prakse Sodišča, čeprav pojem protikonkurenčnega „cilja“ ne pomeni izjeme od pojma protikonkurenčne „posledice“, ga je treba vseeno razlagati ozko (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 161 in navedena sodna praksa).

127 Zato je treba ta pojem razumeti tako, da napotuje izključno na nekatere vrste dogovarjanja med podjetji, ki so za konkurenco tako škodljive, da je mogoče šteti, da ugotavljanje njihovih posledic ni potrebno. Nekatere oblike dogovarjanja med podjetji je namreč že zaradi njihove narave mogoče obravnavati kot škodljive za pravilno delovanje običajnega konkurenčnega trga (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 162 in navedena sodna praksa).

128 To med drugim velja za nekatere vrste horizontalnih sporazumov, ki niso omejevalni, na primer sporazume, ki privedejo do izključitve konkurenčnih podjetij s trga, ali za nekatere vrste sklepov podjetniških združenj (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 164 in navedena sodna praksa).

129 Kot izhaja iz člena 101(1)(a) in (c) PDEU, ki se med drugim nanaša na določitev „nakupne ali prodajne cene“ in na določitev razdelitve „trgov in virov nabave“, se taki omejevalni in horizontalni sporazumi ter sklepi podjetniških združenj lahko nanašajo ne le na proizvode ali storitve, ki jih prodajajo zadevna podjetja, torej na ponudbo, ampak tudi na vse vrste sredstev, ki jih ta podjetja potrebujejo za zagotavljanje teh proizvodov ali storitev, torej na povpraševanje. Tajno ravnanje navedenih podjetij lahko tako vključuje na primer razdelitev dobaviteljev, uporabo skupne tržne moči za določitev cene za nakup vhodnega materiala, ali, kot je že ugotovilo Sodišče, omejitev ali nadzor bistvenega parametra konkurence, ki lahko v nekaterih sektorjih ali na nekaterih trgih pomeni zaposlovanje delavcev na visoki ravni, kot so igralci, ki so že usposobljeni v sektorju poklicnega nogometa (glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, točke 107, 109 in 110).

130 Da bi se v danem primeru ugotovilo, ali so sporazum, sklep podjetniškega združenja ali usklajeno ravnanje že zaradi svoje narave tako škodljivi za konkurenco, da se lahko šteje, da je njihov cilj preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence, je treba preučiti, prvič, vsebino zadevnega

sporazuma, sklepa ali ravnanja, drugič, gospodarski in pravni okvir, v katerega je umeščen, in tretjič, cilje, ki se želijo z njim doseči (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 165 in navedena sodna praksa).

131 V zvezi s tem je treba, najprej, kar zadeva gospodarski in pravni okvir, v katerega je umeščeno zadevno ravnanje, upoštevati naravo zadevnih proizvodov ali storitev ter dejanske pogoje, ki opredeljujejo sestavo in delovanje zadevnega sektorja ali sektorjev oziroma trga ali trgov. Nasprotno pa nikakor ni treba preučiti in še manj dokazati posledic tega ravnanja za konkurenco, ne glede na to, ali so te dejanske ali potencialne in negativne ali pozitivne (sodbi z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 166 in navedena sodna praksa, in z dne 27. junija 2024, Komisija/Servier in drugi, C-176/19 P, EU:C:2024:549, točki 288 in 453).

132 Dalje, kar zadeva cilje, ki se uresničujejo z zadevnim ravnanjem, je treba določiti objektivne cilje, ki se s tem ravnanjem želijo doseči v zvezi s konkurenco. Vendar okoliščina, da vpletena podjetja subjektivno niso nameravala preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurence, in dejstvo, da so sledila nekaterim legitimnim ciljem, nista odločilna za uporabo člena 101(1) PDEU (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 167 in navedena sodna praksa).

133 Nazadnje, upoštevanje vseh elementov iz prejšnjih treh točk te sodbe mora vsekakor razkriti, kateri so natančni razlogi, zaradi katerih je zadevno ravnanje tako škodljivo za konkurenco, da utemeljuje ugotovitev, da je cilj tega ravnanja preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 168 in navedena sodna praksa).

134 V obravnavanem primeru, kar zadeva, prvič, vsebino pravil RSTP, ki so predmet postopka v glavni stvari, iz točk od 87 do 90 te sodbe izhaja, da ta različna pravila, ki tvorijo neločljivo celoto in jih je zato treba razumeti kot taka, določajo, najprej, da mora vsak nogometaš, torej zlasti vsak nogometaš, zaposlen v Uniji, ki kadar koli med trajanjem pogodbe o zaposlitvi prekine pogodbo o zaposlitvi s svojim nekdanjim klubom, če FIFA naknadno odloči, da je bila ta pogodba prekinjena brez utemeljenega razloga, temu nekdanjemu klubu plačati odškodnino, katere znesek se v primeru neobstoja pogodbenih določb v zvezi s tem izračuna ob upoštevanju vrste meril.

135 V zvezi s tem je treba opozoriti, da prvo od teh meril, ki se nanaša na „pravo, ki velja v zadevni državi“, v praksi do sedaj skoraj ni obstajalo, kot je bilo poudarjeno v točki 106 te sodbe, in da je drugo od teh meril, ki se nanaša na „posebnosti športa“, oblikovano, kot je navedeno v tej isti točki 106, zelo splošno in nenatančno, kar omogoča diskrecijsko izvajanje in je torej nepredvidljivo in težko preverljivo. Kar zadeva druga merila, se zdi, da na prvi pogled omogočajo določitev izjemno visokih in odvračilnih odškodnin, kot je bilo navedeno v točki 107 te sodbe. Nasprotno pa se zdi, da člen 4 loi du 24 février 1978 relative au contrat de travail du sportif rémunéré (zakon z dne 24. februarja 1978 o pogodbah o zaposlitvi za plačanega športnika) (*Moniteur belge* z dne 9. marca 1978, str. 2606), ki ga je BZ navedel v pisnem stališču, določa – kar mora preveriti predložitveno sodišče – da v primerljivem položaju, ki pa ga ureja belgijsko notranje pravo, znesek odškodnine ustreza samo znesku plačila, ki ostane do izteka pogodbe o zaposlitvi, ki je bila preklicana, in torej ne vključuje elementov, ki niso povezani z delovnim razmerjem, ki izhaja iz te pogodbe, in ki so podobni tistim, navedenim v isti točki.

136 Dalje, vsak igralec, katerega nekdanji klub vloži tožbo pri DRC za naložitev plačila zadevne odškodnine na podlagi domneve, da je bila pogodba o zaposlitvi med njima prekinjena brez utemeljenega razloga, je avtomatično, že zaradi tega dejstva in ob upoštevanju izjemnih okoliščin, ki so v izključni pristojnosti FIFE, prikrajšan za možnost pridobitve zadevnega nadomestila, odvzeta možnost pridobitve MPC, ki je v primeru prestopa v nov klub s sedežem v državi članici, ki ni država, v kateri ima sedež njegov nekdanji klub, pogoj za njegovo registracijo v ta novi klub in v nacionalno nogometno zvezo, katere član je slednji. Zato je temu igralcu v takem položaju odvzeta vsakršna možnost sodelovanja v organiziranem nogometu, kot to izhaja iz člena 5.1 in člena 9(1) RSTP.

137 Nazadnje, vsak novi klub, ki bi zaposlil takega igralca, bi bil že zaradi tega, na prvem mestu, solidarno in skupno odgovoren za plačilo odškodnine, ki je bila ali bi lahko bila naložena igralcu, na drugem mestu, bi se za tak klub domnevalo, če ne bi dokazal nasprotno, da je navedenega igralca napeljal k prekinitvi pogodbe o zaposlitvi z njegovim nekdanjim klubom, in na tretjem mestu, če je do prekinitve te pogodbe prišlo v zaščitnem obdobju, bi klub zaradi uporabe te domneve in brez upoštevanja okoliščin posamezne zadeve prejel splošno prepoved registracije katerega koli novega igralca na nacionalni ali mednarodni ravni za dve celi zaporedni obdobji registracije.

138 Kot je generalni pravobranilec v bistvu navedel v točkah od 52 do 55 svojih sklepnih predlogov, je iz povezane obravnave pravil RSTP iz postopka v glavni stvari na eni strani razvidno, da so taka, da z vsebinskega vidika na splošno in drastično omejujejo konkurenco, kar bi lahko pomenilo, če teh pravil ne bi bilo, da bi vsi profesionalni nogometni klubi s sedežem v eni državi članici konkurirali drugim profesionalnim nogometnim klubom s sedežem v drugi državi članici pri zaposlovanju igralcev, ki že imajo sklenjeno pogodbo z zadevnim klubom, pri čemer je treba opozoriti, da ti igralci s številčnega vidika predstavljajo večino igralcev, ki so že usposobljeni ali se usposabljajo in ki bi lahko bili v vsakem trenutku predmet takšnega čezmejnega zaposlovanja, čeprav vedno obstaja tudi določeno število igralcev, ki iz takšnega ali drugačnega razloga nimajo več sklenjene pogodbe. Kot je bilo navedeno v točkah 81 in 129 te sodbe, pa je možnost zaposlitve takšnih igralcev bistveni parameter konkurence v klubskem profesionalnem nogometnem sektorju.

139 Če nekdanji klub ne privoli v dogovorjeni prestop, namreč že sama sklenitev pogodbe s takšnim igralcem pomeni, da bo novi klub lahko solidarno in skupno odgovoren za plačilo potencialno zelo visokega zneska odškodnine. Znesek te odškodnine je za novi klub tudi zelo nepredvidljiv zaradi narave meril, na podlagi katerih se izračuna. Poleg tega, dokler med zadevnim igralcem in njegovim nekdanjim klubom obstaja spor glede predčasne prekinitve pogodbe o zaposlitvi med njima in dokler ni izdan MPC za novo zaposlitev, se ta igralec ne more niti registrirati v tem novem klubu niti ne more v njegovem imenu sodelovati v tekmovanjih, ki spadajo v pristojnost FIFE, nacionalnih nogometnih zvez, ki so njene članice, in celinskih konfederacij, kot je UEFA, ki jih ta priznava. Nazadnje, poleg teh različnih dejavnikov obstaja tveganje, da bo novemu klubu naložena športna sankcija, če bo igralca zaposlil v zaščitnem obdobju njegove pogodbe z nekdanjim klubom in če mu ne bo uspelo izpodbiti domneve o napeljevanju k kršitvi pogodbe, ki jo povzroči takšna zaposlitev. Kot je bilo že navedeno, ta športna sankcija pomeni, da je novemu klubu samodejno naložena prepoved registracije novih igralcev za dve celi zaporedni obdobij registracije. Navedena športna sankcija klubu v praksi preprečuje uporabo novih igralcev, ki bi jih morda želel zaposliti, na tekmi, zaradi česar takšna zaposlitev igralcev nima nobenega dejanskega praktičnega interesa.

140 Po drugi strani pa se ta splošna in drastična omejitev čezmejne konkurence med klubi z enostranskim zaposlovanjem igralcev, ki že imajo sklenjene pogodbe, torej z dostopom klubov do bistvenih „virov“, ki so igralci, geografsko gledano razteza na celotno ozemlje Unije in je s časovnega vidika trajna, saj zajema celotno trajanje posamezne pogodbe o zaposlitvi, ki jo igralec lahko sklene zaporedoma s klubom in nato v primeru dogovorjenega prestopa v drug klub s tem novim klubom, kot je razvidno tudi iz člena 13 RSTP.

141 Glede na vse svoje značilnosti navedena omejitev v praksi zagotavlja, da vsak klub zagotovo ali skoraj zagotovo obdrži svoje igralce do izteka pogodbe ali več zaporednih pogodb, sklenjenih z njimi, ali pred tem iztekom, če se odloči, da se z igralcem razide z odpovedjo, ki jo sprejme igralec, ali s sporazumnim prestopom igralca v drug klub ob plačilu nadomestila za prestop slednjemu.

142 Drugič, kar zadeva gospodarski in pravni okvir, v katerega so umeščena pravila RSTP iz postopka v glavni stvari, je treba najprej opozoriti, da ob upoštevanju posebne narave „izdelkov“, ki so športna tekmovanja z gospodarskega vidika, je združenjem, ki so odgovorna za neko športno disciplino, dovoljeno sprejemati, izvajati in zagotavljati spoštovanje pravil, ki se nanašajo zlasti na organizacijo tekmovanj v tej disciplini, njihov pravilen potek in sodelovanje športnikov na njih (sodbi z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 142, in z dne 21. decembra 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, točka 103 in navedena sodna praksa).

143 Kar zadeva natančneje nogomet in gospodarske dejavnosti, do katerih privede ukvarjanje s tem športom, je upravičeno, da združenje, kot je FIFA, za organizacijo in izvedbo mednarodnih tekmovanj določi skupna pravila, katerih namen je zagotavljati enotnost in usklajenost teh tekmovanj v okviru celovitega letnega ali sezonskega koledarja ter, širše, ustrezno in učinkovito spodbujati izvajanje športnih tekmovanj, ki temeljijo na enakih možnostih in zaslužnosti. Zlasti je upravičeno, da takšno združenje s takšnimi skupnimi pravili ureja pogoje, pod katerimi lahko profesionalni nogometni klubi sestavljajo ekipe, ki sodelujejo v takšnih tekmovanjih, in pogoje, pod katerimi lahko igralci sami sodelujejo v njih. Nazadnje je upravičeno, da se s pravili, ki omogočajo sankcije, zagotovi učinkovito spoštovanje teh skupnih pravil (glej v tem smislu sodbi z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točke od 144 do 146, in z dne 21. decembra 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, točka 104).

144 V tem okviru, ker letni ali sezonski potek medklubskih profesionalnih nogometnih tekmovanj v Uniji temelji na soočenju in postopnem izločanju sodelujočih ekip in torej v bistvu temelji na športni zaslužnosti, ki je lahko zagotovljena samo, če se vse prisotne ekipe soočijo pod enotnimi normativnimi in tehničnimi pogoji, kar zagotavlja določeno enakost možnosti (glej v tem smislu sodbi z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 143, in z dne 21. decembra 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, točka 105), je lahko upravičeno, da združenje, kot je FIFA, poskuša do določene mere zagotoviti stabilnost sestave igralcev, ki so podlaga za ekipe, ki jih ti klubi sestavljajo v določeni sezoni, na primer tako, da prepove, kot to določa člen 16 RSTP, enostransko prekinitev pogodb o zaposlitvi v sezoni ali celo v določenem letu.

145 Nasprotno pa posebnosti nogometa in dejanski pogoji delovanja trga, ki ga z ekonomskega vidika predstavljata organizacija in trženje medklubskih profesionalnih nogometnih tekmovanj, ne morejo privesti do sprejetja splošnih, drastičnih in trajnih omejitev ali celo do preprečitve možnosti na celotnem ozemlju Unije za čezmejno konkuriranje klubov z enostranskim

zaposlovanjem igralcev, ki so že zaposleni v klubu s sedežem v drugi državi članici, ali igralcev, pri katerih naj bi bila pogodba o zaposlitvi s takim klubom domnevno prekinjena brez utemeljenega razloga. Ta pravila so pod pretvezo preprečevanja agresivnih praks zaposlovanja namreč enakovredna sporazumom o neprevzemanju med klubi, ki v bistvu povzročajo umetno delitev nacionalnih in lokalnih trgov v korist vseh klubov. V zvezi s tem je treba poudariti, da klasični mehanizmi pogodbenega prava, kot je pravica kluba do odškodnine, če eden od njegovih igralcev prekine pogodbo, po možnosti na pobudo drugega kluba, v nasprotju z določbami te pogodbe, po eni strani zadostujejo za zagotovitev trajne prisotnosti tega igralca v prvem navedenem klubu v skladu s temi določbami, in po drugi strani za normalno delovanje pravil trgovanja med klubi, ki tem klubom omogočajo, da po izteku običajnega obdobja veljavnosti pogodbe ali prej, če je med klubi dosežen finančni sporazum, nadaljujejo z zaposlitvijo tega igralca.

146 Nazadnje, takšna pravila, tudi če so predstavljena kot pravila, ki so namenjena preprečevanju tega, da igralce prevzemajo klubi, ki imajo več finančnih sredstev, je mogoče enačiti s splošno, absolutno in trajno prepovedjo enostranskega zaposlovanja že zaposlenih igralcev, ki s sklepom podjetniškega združenja velja za vsa podjetja, ki so profesionalni nogometni klubi, in vse delavce, ki so ti igralci. Na ta način določajo razdelitev teh virov med te klube s pridržkom prestopov, o katerih se pogodijo klubi. Ta pravila kot taka pomenijo jasno omejevanje konkurence, ki bi jo ti klubi lahko izvajali, če navedena pravila ne bi obstajala, česar posledica je razdelitev trga v korist istih klubov.

147 Tretjič in nazadnje, kar zadeva objektivni cilj, ki naj bi ga pravila, obravnavana v postopku v glavni stvari, zasledovala v zvezi s konkurenco, iz zgornjih ugotovitev izhaja, da je treba ne glede na subjektivni namen ali legitimne cilje, ki jih je morda imel v mislih ali jih je zasledoval subjekt, ki jih je sprejel, šteti, da je namen teh pravil, razen v primeru igralcev, katerih pogodba o zaposlitvi je bila prekinjena iz utemeljenega razloga ali na podlagi medsebojnega dogovora z nekdanjim klubom, ustvariti pogoje, da bi zaradi pravnih, finančnih in športnih tveganj, ki bi bila s tem povezana, profesionalni nogometni klubi izjemno težko konkurirali za dostop do bistvenih virov, kot so igralci, ki že imajo sklenjeno pogodbo, z enostransko zaposlitvijo igralca, ki ga je zaposlil drug klub, ali igralca, katerega pogodba naj bi bila enostransko prekinjena brez utemeljenega razloga, pri čemer je taka zaposlitev mogoča le s prestopom, o katerem se dogovorita nekdanji in novi klub.

148 Tako je iz preučitve vsebine pravil iz postopka v glavni stvari, gospodarskega in pravnega okvira, v katerega so umeščena, in objektivnih ciljev, ki se želijo z njimi doseči, razvidno, da so ta pravila že po svoji naravi zelo škodljiva za konkurenco, ki bi jo lahko poklicni nogometni klubi izvajali z enostransko zaposlitvijo igralcev, ki so že zaposleni v klubu, ali igralcev, ki naj bi domnevno prekinili pogodbo o zaposlitvi brez utemeljenega razloga, in s tem poskušali pridobiti dostop do bistvenih virov za njihov uspeh, in sicer teh vrhunskih igralcev. V teh okoliščinah je treba šteti, da je cilj teh pravil omejevanje ali celo preprečevanje navedene konkurence, in to na celotnem ozemlju Unije. Zato ni treba preučiti njihovih posledic.

e) Možnost, da se za nekatera posamezna ravnanja šteje, da ne spadajo na področje uporabe člena 101(1) PDEU

149 Iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da za vse sporazume med podjetji ali sklepe podjetniških združenj, ki omejujejo svobodo delovanja podjetij, ki so stranke takega sporazuma ali za katera velja tak sklep, ne velja nujno prepoved iz člena 101(1) PDEU. Na podlagi preučitve gospodarskega in pravnega okvira, v katerega se umeščajo nekateri od teh sporazumov in nekateri od teh sklepov, se lahko namreč ugotovi, prvič, da so ti upravičeni z uresničevanjem

enega ali več legitimnih ciljev v splošnem interesu, ki sami po sebi niso protikonkurenčni, drugič, da so konkretni ukrepi, ki so uporabljeni za uresničevanje teh ciljev, resnično nujni za dosego teh ciljev, in tretjič, da tudi če se izkaže, da je neizogibna posledica teh ukrepov vsaj potencialno omejevanje ali izkrivljanje konkurence, ta neizogibna posledica ne presega tega, kar je nujno, zlasti pa ne povzroča popolne odprave konkurence (sodbi z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 183, in z dne 25. januarja 2024, Em akaunt BG, C-438/22, EU:C:2024:71, točka 30).

150 Navedene sodne prakse pa ni mogoče uporabiti v primeru ravnanj, katerih „posledica“ ni le omejevanje ali vsaj potencialno omejevanje konkurence z omejevanjem svobode delovanja nekaterih podjetij, temveč so za to konkurenco tako škodljiva, da upravičujejo ugotovitev, da je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence celo njihov „cilj“ (sodbi z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 186, in z dne 25. januarja 2024, Em akaunt BG, C-438/22, EU:C:2024:71, točka 32). Stopnja škodljivosti teh ravnanj za konkurenco, torej neposredna ali posredna škoda, ki jo lahko povzročijo posrednim ali končnim uporabnikom in potrošnikom v različnih zadevnih sektorjih ali trgih, je namreč prevelika, da bi jih bilo mogoče šteti za upravičena in sorazmerna.

151 Glede ravnanj, katerih cilj je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence, je torej samo na podlagi člena 101(3) PDEU in če so izpolnjeni vsi pogoji iz te določbe, mogoče priznati, da lahko zanje velja izjema od prepovedi iz člena 101(1) PDEU (sodbi z dne 21. decembra 2024, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 187, in z dne 25. januarja 2024, Em akaunt BG, C-438/22, EU:C:2024:71, točka 33).

152 V obravnavani zadevi je treba ob upoštevanju preudarkov, navedenih v točkah od 134 do 148 te sodbe, ugotoviti, da se sodna praksa, navedena v točki 149 te sodbe, ne uporablja v primeru pravil, kakršna so ta iz postopka v glavni stvari.

2. Člen 101(3) PDEU

153 Iz člena 101(3) PDEU izhaja, da so vsi sporazumi, sklepi podjetniških združenj ali usklajena ravnanja, za katere se izkaže, da so v nasprotju s členom 101(1) PDEU zaradi svojega protikonkurenčnega cilja ali posledice, lahko predmet izjeme, če izpolnjujejo vse za to določene pogoje, pri čemer je treba opozoriti, da so ti pogoji strožji od tistih, na katere se nanaša točka 149 te sodbe (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 189 in navedena sodna praksa).

154 V skladu s členom 101(3) PDEU za upravičenost do te izjeme v danem primeru veljajo štirje kumulativni pogoji. Prvič, z zadostno mero verjetnosti mora biti dokazano, da zadevni sporazum, sklep podjetniškega združenja ali usklajeno ravnanje omogoča povečanje učinkovitosti s tem, da prispeva bodisi k izboljšanju proizvodnje ali distribucije zadevnih proizvodov ali storitev bodisi k pospeševanju tehničnega ali gospodarskega napredka. Drugič, v enaki meri mora biti dokazano, da je pravičen delež koristi, ki nastanejo zaradi tega povečanja učinkovitosti, zagotovljen uporabnikom. Tretjič, zadevni sporazum, sklep ali ravnanje udeleženim podjetjem ne sme nalagati omejitev, ki niso nujne za doseganje takega povečanja učinkovitosti. Četrtič, ta sporazum, sklep ali ravnanje udeleženim podjetjem ne sme dajati možnosti, da popolnoma izključijo učinkovito konkurenco glede znatnega dela zadevnih proizvodov ali storitev (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 190 in navedena sodna praksa).

155 Neizpolnjevanje enega od teh štirih kumulativnih pogojev zadostuje za izključitev možnosti, da bi bilo zadevno ravnanje upravičeno do izjeme iz člena 101(3) PDEU (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 208).

156 V zvezi s tem tretji pogoj, povezan z nujnostjo ali potrebnostjo zadevnega ravnanja, zajema presojo in primerjavo učinka tega ravnanja in učinka resnično možnih alternativnih ukrepov, da bi se ugotovilo, ali je povečanje učinkovitosti, ki se pričakuje od navedenega ravnanja, mogoče doseči z ukrepi, ki bi bili za konkurenco manj omejujoči. Vendar ne more privesti do tega, da bi se po primernosti izbiralo med takim ravnanjem in takimi alternativnimi ukrepi, če ti očitno ne bi bili manj omejujoči za konkurenco (sodba z dne 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, točka 197).

157 Da bi preverilo, ali je ta tretji pogoj v obravnavani zadevi izpolnjen, mora predložitveno sodišče najprej upoštevati okoliščino, navedeno v točkah od 105 do 112 te sodbe, da je za pravila RSTP iz postopka v glavni stvari značilna kombinacija elementov, pri čemer jih je veliko diskrecijskih in/ali nesorazmernih. Poleg tega bo moralo upoštevati okoliščino, navedeno v točkah od 138 do 140 ter 145 in 146 te sodbe, da ta pravila določajo splošno, drastično in trajno omejitev čezmejnega konkuriranja, ki bi ga lahko profesionalni nogometni klubi izvajali z enostranskim zaposlovanjem vrhunskih igralcev. Obe od teh dveh okoliščin, obravnavani ločeno, namreč na prvi pogled izključujeta, da bi se navedena pravila štela za nujna ali potrebna za doseganje takega povečanja učinkovitosti, če bi bila ta dokazana.

3. Sklepna ugotovitev

158 Glede na vse zgornje preudarke je treba na vprašanje za predhodno odločanje v delu, v katerem se nanaša na razlago člena 101 PDEU, odgovoriti, da je treba ta člen razlagati tako, da pravila, ki jih je sprejelo združenje zasebnega prava in ki so namenjena zlasti ureditvi, organizaciji in spremljanju nogometa na svetovni ravni ter ki določajo:

– prvič, da sta poklicni igralec, ki je pogodbenik pogodbe o zaposlitvi in ki naj bi to pogodbo prekinil brez utemeljenega razloga, in novi klub, ki ga zaposli po tej prekinitvi, solidarno in skupno odgovorna za plačilo odškodnine nekdanjemu klubu, za katerega je ta igralec delal, pri čemer je višina odškodnine določena na podlagi nenatančnih ali diskrecijskih meril, ki so včasih nenatančna ali diskrecijska, včasih brez objektivne povezave z zadevnim delovnim razmerjem in včasih nesorazmerna;

– drugič, da če zaposlitev poklicnega igralca nastopi v obdobju, ki je zaščiteno v okviru pogodbe o zaposlitvi, ki je bila prekinjena, se novemu klubu naloži športna sankcija v obliki prepovedi registracije novih igralcev za določeno obdobje, razen če ta dokaže, da tega igralca ni spodbudil k prekinitvi te pogodbe, ter

– tretjič, da obstoj spora, povezanega s to prekinitvijo pogodbe, preprečuje, da bi nacionalno nogometno združenje, katerega član je nekdanji klub, izdalo MPC, ki je potreben za registracijo igralca pri novem klubu, zaradi česar ta igralec ne more igrati na nogometnih tekmovanjih za ta novi klub,

štejejo za sklep podjetniškega združenja, ki je prepovedan z odstavkom 1 tega člena in je lahko upravičen do izjeme na podlagi odstavka 3 navedenega člena le, če se s prepričljivimi trditvami in dokazi dokaže, da so izpolnjeni vsi pogoji za to.

Stroški

159 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

1. **Člena 45 PDEU je treba razlagati tako, da nasprotuje pravilom, ki jih je sprejelo združenje zasebnega prava in ki so namenjena zlasti ureditvi, organizaciji in spremljanju nogometa na svetovni ravni ter ki določajo:**

   – **prvič, da sta poklicni igralec, ki je pogodbenik pogodbe o zaposlitvi in ki naj bi to pogodbo prekinil brez utemeljenega razloga, in novi klub, ki ga zaposli po tej prekinitvi, solidarno in skupno odgovorna za plačilo odškodnine nekdanjemu klubu, za katerega je ta igralec delal, pri čemer je višina odškodnine določena na podlagi nenatančnih ali diskrecijskih meril, ki so včasih nenatančna ali diskrecijska, včasih brez objektivne povezave z zadevnim delovnim razmerjem in včasih nesorazmerna;**

   – **drugič, da če zaposlitev poklicnega igralca nastopi v obdobju, ki je zaščiteno v okviru pogodbe o zaposlitvi, ki je bila prekinjena, se novemu klubu naloži športna sankcija v obliki prepovedi registracije novih igralcev za določeno obdobje, razen če ta dokaže, da tega igralca ni spodbudil k prekinitvi te pogodbe, ter**

   – **tretjič, da obstoj spora, povezanega s to prekinitvijo pogodbe, preprečuje, da bi nacionalno nogometno združenje, katerega član je nekdanji klub, izdalo mednarodni prestopni certifikat, ki je potreben za registracijo igralca pri novem klubu, zaradi česar ta igralec ne more igrati na nogometnih tekmovanjih za ta novi klub,**

   razen če se ugotovi, da ta pravila, kot se razlagajo in uporabljajo na ozemlju Evropske unije, ne presegajo tistega, kar je nujno za uresničitev cilja zagotavljanja regularnosti medklubskih nogometnih tekmovanj s tem, da se ohrani določena stopnja stabilnosti ekip v profesionalnih nogometnih klubih.

2. **Člen 101 PDEU je treba razlagati tako, da se ta pravila štejejo za sklep podjetniškega združenja, ki je prepovedan z odstavkom 1 tega člena in je lahko upravičen do izjeme na podlagi odstavka 3 navedenega člena le, če se s prepričljivimi trditvami in dokazi dokaže, da so izpolnjeni vsi pogoji za to.**

Podpisi